

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΕΙΟ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ**



Xenios Zeus Erasmus Plus KA2 Project

Ελληνικά για πρόσφυγες

Υποστηρικτικό υλικό για τη διδασκαλία της ελληνικής
ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας

Από τη θεωρία στην πράξη: Σχεδιάζοντας ένα γλωσσικό μάθημα
Διαχείριση διδακτικού υλικού και ανάπτυξη δεξιοτήτων

*Μαρίνα Κοκκινίδου & Λήδα Τριανταφυλλίδου
Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (ΕΕΠ), ΣΝΕΓ, ΑΠΘ*

Θεσσαλονίκη Μάρτιος 2017

Περιεχόμενα

0. Εισαγωγή

1. Επίπεδο γλωσσομάθειας A (A1 και A2)

2. Θεωρητικές προσεγγίσεις στη γλωσσική διδασκαλία

2α. Επικοινωνιακή ικανότητα

2β. Στην τάξη

2γ. Συνδυασμός προσεγγίσεων

3. Διδακτικό υλικό

4. Σχέδια μαθημάτων

Σχέδιο 1. Παρουσιάζω τον εαυτό μου: Συστήνομαι

Σχέδιο 2. Πάμε για φαγητό: Παραγγέλλω

Σχέδιο 3. Στην αγορά: Ψωνίζω τρόφιμα

Σχέδιο 4. Δημόσιες υπηρεσίες: Ζητώ πληροφορίες

0.Εισαγωγή

Το παρόν κείμενο, στο πλαίσιο προγράμματος Xenios Zeus Erasmus Plus KA2 Project, σκοπό έχει να βοηθήσει τους εκπαιδευτές/εκπαιδευτριες και διδάσκοντες/διδάσκουσες της ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας να σχεδιάσουν και να διδάξουν γλωσσικά μαθήματα σε αλλοδαπούς ενήλικες που επιθυμούν να κατακτήσουν τις βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες στην Ελληνική, απαραίτητες στην καθημερινή ζωή (επίπεδο αρχαρίων A1 και A2 σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες του Συμβουλίου της Ευρώπης¹). Παρέχει, για τον λόγο αυτό, θεωρητικές προτάσεις για την προσέγγιση και τη διδασκαλία του γλωσσικού υλικού, αλλά και παραδείγματα διδασκαλίας του οργανωμένα σε σχέδια μαθημάτων κατάλληλα για τμήματα αρχαρίων (επίπεδο A).

1.Επίπεδο γλωσσομάθειας A (A1 και A2)

Το επίπεδο A αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσομάθειας του βασικού χρήστη² μιας γλώσσας σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες (στο εξής ΚΕΠΑ) του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το ΚΕΠΑ αποτελεί τη βάση για την ανάπτυξη οποιουδήποτε προγράμματος διδασκαλίας μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας, την αξιολόγησή της, τη δημιουργία διδακτικών εγχειριδίων κτλ. για όλη την Ευρώπη. Στο επίπεδο A (αρχαρίων) αναπτύσσονται κυρίως οι βασικές διαπροσωπικές επικοινωνιακές δεξιότητες (Basic Interpersonal Communicative Skills) των σπουδαστών που είναι απαραίτητες για τη διεκπεραίωση δραστηριοτήτων της καθημερινής ζωής κι όχι τόσο η νοητική ακαδημαϊκή γλωσσική ικανότητά τους (Cognitive Academic Language Proficiency), η οποία αναπτύσσεται σε πιο προχωρημένα επίπεδα γλωσσομάθειας και αφορά την ικανότητα παραγωγής σύνθετων προφορικών ή γραπτών μηνυμάτων μέσω της ίδιας της γλώσσας-στόχου (Cummins 2005: 106-109). Η ανάπτυξη των βασικών διαπροσωπικών επικοινωνιακών ικανοτήτων υποβοηθείται από το πλαίσιο της επικοινωνίας και συνδέεται άμεσα με αυτό.

Οι χρήστες του επιπέδου A (A1 και A2) μπορούν να κατανοήσουν και να χρησιμοποιήσουν πολύ βασικές και οικείες φράσεις για να ικανοποιήσουν βασικές ανάγκες τους όπως να συστηθούν και να συστήσουν άλλους, να κάνουν βασικές ερωτήσεις και να δώσουν απαντήσεις σε σχέση με προσωπικά τους στοιχεία όπως χώρα καταγωγής, τόπο διαμονής, πρόσωπα και πράγματα του οικείου περιβάλλοντός τους, καθημερινές συνήθειες, ή κάποια στοιχεία για το ιστορικό τους κ.ά. Μπορούν να επικοινωνήσουν και να συνδιαλλαγούν χρησιμοποιώντας πολύ απλό και καθημερινό λεξιλόγιο, όταν οι συνομιλητές τους μιλούν καθαρά και σχετικά αργά, στηριζόμενοι πολλές φορές σε προκατασκευασμένα εκφωνήματα. Αναγνωρίζουν καθημερινές λέξεις και φράσεις υψηλής συχνότητας που αφορούν τους ίδιους καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους (π.χ. οικογένεια, φίλοι, τοπική γεωγραφία, αγορές, εργασία κτλ) και σχετίζονται με θέματα άμεσης προτεραιότητας για την καθημερινή τους ζωή. Μπορούν επίσης να κατανοήσουν σύντομα και απλά κείμενα σε φιλικό ή τυπικό ύφος, προφορικά ή γραπτά, όπως κείμενα ανακοινώσεων, εντύπων, καταλόγων, αφισών κτλ. και να γράψουν σύντομες και απλές φράσεις όπως τα προσωπικά τους στοιχεία σε έντυπα ή σύντομα και απλά κείμενα, όπως μια κάρτα σε φίλους, ένα απλό ηλεκτρονικό μήνυμα (e-mail) ή μήνυμα σε κινητό τηλέφωνο. Στον προφορικό και στον γραπτό τους λόγο μπορούν να κάνουν χρήση στοιχειώδους λεξιλογίου και απλών γραμματικών δομών για θέματα που σχετίζονται με τον εαυτό τους και με συγκεκριμένες καθημερινές χειροπιαστές

¹ Συμβούλιο της Ευρώπης 2008: http://www.pi-schools.gr/lessons/english/pdf/cef_gr.pdf

² Το αρσενικό γένος χρησιμοποιείται στο παρόν κείμενο αποκλειστικά για λόγους οικονομίας.

καταστάσεις (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008, Αντωνοπούλου, Βογιατζίδου & Τσαγγαλίδης 2013, Αλεξανδρή κ.ά. 2010).

2. Θεωρητικές προσεγγίσεις στη γλωσσική διδασκαλία

Οι διεθνείς κοινότητες σήμερα, πολύγλωσσες, πολύμορφες, πολυεθνικές και πολυπολιτισμικές βρίσκονται σε κατάσταση συνεχούς αλλαγής λόγω της ολοένα εντεινόμενης παγκοσμιοποίησης, της οικονομικής κρίσης και των επιμέρους κρίσεων που προκύπτουν (πολιτικών, οικονομικών, κοινωνικών, ανθρωπιστικών), των ταχύτατων εξελίξεων στον τομέα της τεχνολογίας των επικοινωνιών, της διεθνούς κινητικότητας και των μεταναστευτικών ροών. Η γλώσσα, φορέας πολιτισμού, μέσο μετάδοσης ιδεών και έκφρασης αναγκών και συναισθημάτων, μπορεί να χωρίζει άτομα και ομάδες μεταξύ τους αλλά και να τα ενώνει. Στη διαρκώς μεταλλασσόμενη εποχή μας η γνώση περισσότερων γλωσσών αποτελεί ζητούμενο αφού επιτρέπει την επικοινωνία που διευκολύνει την αλληλοκατανόηση, επιτρέπει ανταλλαγές ιδεών έτσι ώστε να ξεπεραστούν διακρίσεις και προκαταλήψεις και να προωθηθούν συναλλαγές και συνεργασίες (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008: 2).

Στον χώρο της γλωσσικής διδασκαλίας και ιδιαίτερα της διδασκαλίας μιας δεύτερης ή ξένης γλώσσας οι προσεγγίσεις που κυριάρχησαν στην εποχή μας εστίασαν στην επικοινωνιακή διάσταση της γλώσσας. Έθεσαν έτσι στο κέντρο τους τις ανάγκες των χρηστών μιας γλώσσας για επικοινωνία στοχεύοντας στην ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας του ατόμου, η οποία θεωρείται ως κάτι ευρύτερο από την απλή γνώση της μορφολογίας και της σύνταξης μιας γλώσσας (Hymes 1972, Canale & Swain 1980). Η επικοινωνιακή προσέγγιση (communicative approach), η οποία δεν παύει να εξελίσσεται και να εμπλουτίζεται από τη δεκαετία του 1970 και ύστερα, αντιλαμβάνεται την επικοινωνία ως κοινωνική αλληλεπίδραση που προσδιορίζεται από βιολογικούς, συναισθηματικούς, νοητικούς, εθνολογικούς και κοινωνικούς παράγοντες, η οποία περιέχει κανονικότητες που είναι δυνατό να κατακτηθούν με τη χρήση. Η επικοινωνία λοιπόν είναι περισσότερο χρήση της γλώσσας σε διάφορα πλαίσια επικοινωνίας κι όχι γνώση, αλλά είναι και μια διαδικασία με την οποία νοηματοδοτείται το κοινωνικό περιβάλλον και κατασκευάζονται αντιλήψεις, συμπεριφορές και στερεότυπα. (Χατζησαββίδης 2011)

Η στενή σύνδεση γλώσσας και κοινωνίας διαφοροποίησε τις επικοινωνιακές προσεγγίσεις από τα παλαιότερα μοντέλα γλωσσικής διδασκαλίας όπως το παραδοσιακό μοντέλο που εστίαζε στη γραμματική ορθότητα, τη λέξη και τον παραδειγματικό άξονα, επιμένοντας στη γνώση της γραμματικής και παραβλέποντας την ανάπτυξη της ικανότητας για επικοινωνία. Τις διαφοροποίησε επίσης και από το μοντέλο του δομισμού που, εστιάζοντας στην πρόταση και τον συνταγματικό άξονα του γλωσσικού συστήματος, θεωρούσε ότι η εκμάθηση μιας γλώσσας επιτυγχάνεται με τη μηχανική επανάληψη και τη συνεχή χρήση συγκεκριμένων προτασιακών δομών στο σχήμα ερέθισμα - απάντηση υπό την επιρροή συμπεριφοριστικών ψυχολογικών θεωριών –βέβαια, στοιχεία της τελευταίας είναι παρόντα και χρήσιμα και σήμερα ιδιαίτερα στον τομέα της διδασκαλίας της γραμματικής (Χαραλαμπόπουλος 1999, Μήτσης 2004, Τσιπλάκου, Χατζηιωάννου & Κωνσταντίνου 2006).

Τα τελευταία χρόνια εμφανίστηκαν μοντέλα γλωσσικής διδασκαλίας όπως προσεγγίσεις με βάση τα κειμενικά είδη, ο κριτικός γραμματισμός, οι πολυγραμματισμοί τα οποία εστιάζουν στον γραμματισμό (literacy), την ικανότητα δηλαδή του ατόμου να χρησιμοποιεί κείμενα του προφορικού και του γραπτού λόγου ή και μη γλωσσικά κείμενα για να λειτουργήσει αποτελεσματικά σε διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις (Μητσικοπούλου 2001). Ο γραμματισμός είναι ουσιαστικά μια κοινωνική πρακτική που

επαναπροσδιορίζεται διαρκώς ανάλογα με το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον μέσα στο οποίο πραγματώνεται, περιλαμβάνοντας όχι μόνο την ικανότητα του ατόμου να κατανοεί ένα προφορικό ή γραπτό κείμενο, αλλά να στέκεται κριτικά απέναντι σε διαφορετικούς τύπους λόγου ή να παράγει διαφορετικά είδη κειμένων επιλέγοντας τα κατάλληλα είδη συμβάσεων με σκοπό την επίτευξη των κοινωνικών του στόχων (Χατζησαββίδης 2011).

Από τις παραπάνω προσεγγίσεις, στον χώρο της διδασκαλίας μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας, ιδιαίτερα η κειμενοκεντρική προσέγγιση (*genre approach*) συμπλήρωσε την επικοινωνιακή αναδεικνύοντας τον επικοινωνιακό ρόλο του γραπτού κυρίως λόγου, αφού κατέδειξε τη σχέση της δομής του περιεχομένου αλλά και του ύφους ενός κειμένου με τον κοινωνικό του ρόλο. Στο πλαίσιο της προσέγγισης αυτής τα κειμενικά είδη θεωρούνται κοινωνικές κατασκευές με διαφορετική δομή, η οποία διαμορφώνεται από το πλαίσιο μέσα στο οποίο αυτά παράγονται και τον σκοπό τον οποίο επιδιώκουν (Ματσαγγούρας 2004). Τα κειμενικά είδη εξυπηρετούν διαφορετικές λειτουργίες και αναπτύσσουν διαφορετική δομή και συμβάσεις: κάποια είναι καταλληλότερα για τις ανάγκες της καθημερινής ζωής και κάποια άλλα για τις ανάγκες της διοίκησης, της επιστήμης και της τεχνολογίας. Η πρόσβαση στα τελευταία θεωρείται προϋπόθεση πρόσβασης ενός ατόμου στις πολυποίκιλες μορφές εξουσίας γι' αυτό και είναι σημαντικό να διδαχθεί η δομή τους, οι συμβάσεις τους, οι λεξικογραμματικές επιλογές και ο τρόπος οργάνωσης όλων αυτών των στοιχείων που εξυπηρετούν τον επιδιωκόμενο στόχο τους (Ματσαγγούρας 2004), κάτι που στη διδασκαλία αξιοποιείται λιγότερο στα αρχικά και περισσότερο στα πιο προχωρημένα επίπεδα γλωσσομάθειας.

Οι παραπάνω προσεγγίσεις, μεταγενέστερες της επικοινωνιακής, εμπλούτισαν τη γλωσσική διδασκαλία, η οποία στην πράξη συνήθως δεν ακολουθεί αυστηρά μόνον ένα μοντέλο, χωρίς να καταργήσουν την επικοινωνιακή προσέγγιση: αντίθετα τη συμπλήρωσαν και τη διεύρυναν. Έτσι στο πλαίσιο των παραπάνω εξελίξεων θα μπορούσε να πει κανείς ότι σήμερα ο στόχος μια επικοινωνιακής προσέγγισης είναι τελικά η κατανόηση της κοινωνικής-σημειωτικής διάστασης της γλώσσας, η οποία μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την καλλιέργεια της ικανότητας ενός ατόμου να αναγνωρίζει και να χρησιμοποιεί κατάλληλα έναν αριθμό γλωσσικών ποικιλιών και κειμενικών ειδών (*genres*), ανάλογη με την εκάστοτε επικοινωνιακή περίσταση και τους κοινωνικούς στόχους που θέλει να επιτύχει. Αυτή η καλλιέργεια μπορεί να οδηγήσει σε έναν κριτικό γραμματισμό (Τσιπλάκου, Χατζηγιάννου & Κωνσταντίνου 2006) ιδιαίτερα σε προχωρημένα επίπεδα γλωσσομάθειας. Η επικοινωνιακή προσέγγιση ενσωματώνοντας στοιχεία από παλαιότερες και νεότερες γλωσσοδιδασκτικές μεθόδους παραμένει η καταλληλότερη για τη διδασκαλία μιας ξένης/ δεύτερης γλώσσας.

2α. Επικοινωνιακή ικανότητα

Στο πλαίσιο προσεγγίσεων που θέτουν στο κέντρο τους την ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας του ατόμου και προσανατολίζουν τη διδασκαλία της γλώσσας στη δράση, προσέγγιση που υιοθετείται και από το ΚΕΠΑ (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008), οι χρήστες αλλά και οι σπουδαστές μιας γλώσσας γίνονται αντιληπτοί ως «κοινωνικοί παράγοντες», με άλλα λόγια μέλη μιας κοινωνίας που καθημερινά και σε όλους τους τομείς της προσωπικής, δημόσιας και επαγγελματικής τους ζωής καλούνται να διεκπεραιώσουν καθήκοντα (τα οποία ίσως και να μην σχετίζονται με τη γλώσσα) σε συγκεκριμένες επικοινωνιακές περιστάσεις μέσα σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα. Για τη διεκπεραίωση αυτών των καθηκόντων χρησιμοποιούν τη γλώσσα επιτελώντας έτσι γλωσσικές πράξεις (π.χ. παράκληση, εντολή, αναζήτηση πληροφοριών, ευχαριστίες,

οδηγίες, προσκλήσεις, παράπονα, πρόσληψη, διορισμός, απόλυση κτλ., ΚΕΓ 2006-8³, Χατζησαββίδης 2011) που είναι άμεσα συνδεδεμένες με τις γλωσσικές τους ανάγκες και βρίσκουν τη θέση τους μέσα σε γλωσσικές δραστηριότητες. Οι δραστηριότητες αυτές με τη σειρά τους εντάσσονται σε ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο, που είναι αυτό που ουσιαστικά τους αποδίδει το πλήρες νόημά τους (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008: 10). Πρόκειται λοιπόν για μια λειτουργική θεώρηση της γλώσσας, αφού η τελευταία χρειάζεται για τις δραστηριότητες της πραγματικής ζωής, ενώ η διδασκαλία της έχει ως κέντρο αυτό που έχει ανάγκη ο σπουδαστής για να επικοινωνήσει με την κοινότητα της δεύτερης ή ξένης γλώσσας, δίνοντας ιδιαίτερη σημασία στην ικανότητα ανταλλαγής πληροφοριών με νόημα (Baker 2001).

Ο όρος επικοινωνιακή ικανότητα, η ανάπτυξη της οποίας είναι το ζητούμενο στη γλωσσική διδασκαλία στο πλαίσιο μιας επικοινωνιακής προσέγγισης, είναι κάτι ευρύτερο από τη γλωσσική ικανότητα⁴ ενός χρήστη όπως την όρισε ο Chomsky, ως απλή δηλαδή γνώση ενός γλωσσικού συστήματος μέσω της οποίας ο χρήστης έχει τη δυνατότητα να δημιουργεί και να κατανοεί άπειρο αριθμό γραμματικά ορθών προτάσεων. Η επικοινωνιακή ικανότητα περιλαμβάνει το σύνολο της γλωσσικής συμπεριφοράς ενός ατόμου, δηλαδή και τη γλωσσική ικανότητα αλλά και την ικανότητα χρήσης της γλώσσας αποτελεσματικά μέσω της σωστής διαχείρισης και προσαρμογής των επικοινωνιακών του πόρων σε διαφορετικές περιστάσεις της καθημερινής ζωής μέσα σε συγκεκριμένα κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα (Hymes 1972, Canale & Swain 1980, Βαρλοκώστα & Τριανταφυλλίδου 2003, ΚΕΓ 2006-8⁵). Η επικοινωνιακή περίσταση, δηλαδή το σύνολο των εξωγλωσσικών δεδομένων και συνθηκών μέσα στις οποίες πραγματοποιείται η επικοινωνία (Μήτσης 2004), παίζει εδώ αποφασιστικό ρόλο.

Η επικοινωνιακή ικανότητα περιλαμβάνει τη γλωσσική γραμματική ικανότητα (δηλαδή γνώση λεξιλογίου, μορφολογίας, σύνταξης), τη διαλογική (γνώση του συνδυασμού των γραμματικών στοιχείων για την επίτευξη ενός συνεκτικού προφορικού ή γραπτού κειμένου, ικανότητα σύνδεσης προτάσεων σε ενότητες ομιλίας, ικανότητα συμμετοχής σε συζήτηση), την κοινωνιογλωσσική (γνώση και κατανόηση του κοινωνιογλωσσικού περιβάλλοντος, των σκοπών και των συμβάσεων δηλαδή της επικοινωνίας σε δεδομένη επικοινωνιακή περίσταση) και τη στρατηγική ικανότητα (ικανότητα διαχείρισης της ίδιας της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας, χρήση στρατηγικών που αυξάνουν την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας) (Canale & Swain 1980, Baker 2001, Βαρλοκώστα & Τριανταφυλλίδου 2003). Τέλος, μεταγενέστερα, έγινε αρκετός λόγος και για την διαπολιτισμική ικανότητα ως μια ακόμη διάσταση η οποία πρέπει να εμπλουτίσει την επικοινωνιακή ικανότητα. Η διαπολιτισμική ικανότητα καθιστά ένα άτομο έτοιμο να επικοινωνήσει και να ανταλλάξει με άτομα από άλλες κουλτούρες, να τα κατανοήσει και να αποδεχτεί τη διαφορετικότητά τους, θεωρώντας θετική την εμπειρία αυτή (ενδεικτικά Byram, Gribkova & Starkey 2002).

Η επικοινωνιακή ικανότητα των σπουδαστών μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας επιδιώκεται να ενεργοποιηθεί μέσω της επιτέλεσης διαφόρων γλωσσικών δραστηριοτήτων οι οποίες περιλαμβάνουν αντίληψη, παραγωγή, συνδιαλλαγή ή διαμεσολάβηση που είναι δυνατόν να αφορούν προφορικά ή γραπτά κείμενα ή και τα

³ Για τον όρο βλ. ενδεικτικά ΚΕΓ 2006-8, «Γλωσσική πράξη [speech act]», http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/glossology/show.html?id=34

⁴ Για τον όρο βλ. και Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2006-8, «γλωσσική ικανότητα [competence]», Λεξικό γλωσσολογικών όρων, Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/glossology/show.html?id=617

⁵ Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (ΚΕΓ) 2006-8, «επικοινωνιακή ικανότητα [communicative competence]», Λεξικό γλωσσολογικών όρων, Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/glossology/show.html?id=95

δύο. Ιδιαίτερα πρέπει να καλλιεργηθούν οι τέσσερις βασικές γλωσσικές δεξιότητες (language skills) που είναι απαραίτητες για την επικοινωνία, δηλαδή η παραγωγή και η κατανόηση προφορικού και γραπτού λόγου (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008: 16) χωρίς βέβαια να παραγνωρίζεται και η ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας δηλαδή η γνώση της μορφολογίας και της σύνταξης (Larsen Freeman 2011, Omaggio Hadley 2000).

2β. Στην τάξη

Η διδασκαλία, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι μαθητοκεντρική. Για τον λόγο αυτό είναι σημαντικό ο διδάσκων να συλλέξει όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για το κοινό του όπως για παράδειγμα τον αριθμό των σπουδαστών και την αναλογία ανδρών-γυναικών, την ηλικία, την καταγωγή και τη μητρική τους γλώσσα, το κοινωνικό, πολιτισμικό και εκπαιδευτικό τους υπόβαθρο, τα ενδιαφέροντα, το επάγγελμα ή την ιδιότητά τους, την οικογενειακή τους κατάσταση, το επίπεδο γλωσσομάθειάς τους στη γλώσσα-στόχο, τις γλωσσικές τους ανάγκες (Μαθαιουδάκη 2012). Με βάση τα χαρακτηριστικά των ατόμων της τάξης του, τις γλωσσικές τους ανάγκες και τους μαθησιακούς στόχους που θα θέσει (οι οποίοι είναι ανάλογοι με το αναλυτικό πρόγραμμα που ακολουθεί και την ύλη που οφείλει να διδάξει) ο διδάσκων θα μπορέσει να επιλέξει το υλικό του και να σχεδιάσει το περιεχόμενο και τις δραστηριότητες του μαθήματός του. Κάποια από τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών για κάθε επίπεδο στα οποία μπορεί να αναφέρεται είναι αυτά του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (Αντωνοπούλου, Βογιατζίδου & Τσαγγαλίδης 2013) και του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του ΑΠΘ (Αλεξανδρή κ.ά. 2010), όπου αναφέρονται αναλυτικά τα χαρακτηριστικά του κάθε επιπέδου γλωσσομάθειας του ΚΕΠΑ προσαρμοσμένα στη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας σφαιρικά και κατά δεξιότητα.

Καλό θα ήταν, επίσης, να δοθεί σημασία στην διαπολιτισμική διάσταση της γλωσσικής διδασκαλίας η οποία στοχεύει στο να εμπλουτίσει την ανάπτυξη της επικοινωνιακής ικανότητας των σπουδαστών και με τη διαπολιτισμική ικανότητα. Στο πλαίσιο αυτό προωθείται η επαφή και η αλληλεπίδραση ατόμων από διαφορετικές κουλτούρες σε μια ατμόσφαιρα σεβασμού, αποδοχής και αλληλοκατανόησης που δεν δεσμεύεται από προκατασκευασμένες ιδέες και στερεότυπα, μια διαδικασία που τελικά εμπλουτίζει την εμπειρία των σπουδαστών και αναπτύσσει την ικανότητά τους να επικοινωνούν αποτελεσματικότερα (βλ. ενδεικτικά Byram, Gribkova & Starkey 2002). Είναι σημαντικό εδώ να ενισχύσει ο διδάσκων τη διάθεση των σπουδαστών του για άνοιγμα σε νέες ιδέες και κουλτούρες, να προωθήσει τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και να ενθαρρύνει τον διαπολιτισμικό διάλογο στην τάξη με συζητήσεις, παρουσιάσεις, ανταλλαγές στοιχείων από διάφορους και διαφορετικούς πολιτισμούς ενισχύοντας έτσι την πολυφωνία της τάξης.

Στην τάξη ο διδάσκων αναλαμβάνει τον ρόλο του μεσολαβητή, του συντονιστή, του βοηθού, του συμβούλου, του εμπυχωτή. Μονάδα αναφοράς για μια επικοινωνιακή προσέγγιση είναι το κείμενο και όχι η λέξη ή η πρόταση αφού αυτές δεν λειτουργούν μόνες τους, αλλά προσδιορίζονται από το κείμενο στο οποίο εντάσσονται (Χαραλαμπίδης 1999), ενώ τα κείμενα τα οποία επιδιώκεται να χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία είναι κατά το δυνατόν αυθεντικά ή προσομοιάζουν σε αυτά. Μέσω αυτών επιδιώκεται η κατάκτηση στρατηγικών κατανόησης και παραγωγής λόγου, προφορικού ή γραπτού, ανάλογα με την επικοινωνιακή περίσταση, ενώ αποτελούν τη βάση για την εμπλοκή των σπουδαστών σε γλωσσικές δραστηριότητες. Εδώ καλό είναι να γίνεται συστηματική συσχέτιση του επικοινωνιακού πλαισίου με τα στοιχεία της δομής, της μορφής και του περιεχομένου του κειμένου που αναλύεται ή παράγεται έτσι ώστε ο λόγος να μεταδίδει αποτελεσματικά το μήνυμα (Ματσαγγούρας 2004). Η προσεκτική επιλογή

κειμένων και δραστηριοτήτων ανάλογων με τα ενδιαφέροντα, τις γνώσεις, την ηλικία, το πολιτισμικό υπόβαθρο των σπουδαστών είναι κρίσιμη για την προσέλκυση του ενδιαφέροντός τους και την ενίσχυση της διάθεσής τους για ενεργητική συμμετοχή στο μάθημα.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη συμμετοχή των σπουδαστών στο μάθημα, καθώς και στην εμπλοκή τους σε επικοινωνιακές δραστηριότητες και γεγονότα, στα οποία δεν είναι παθητικοί δέκτες, αλλά παίρνουν πρωτοβουλίες και χρησιμοποιούν τη γλώσσα για να τις διεκπεραιώσουν μπαίνοντας σε μια διαδικασία κατανόησης και παραγωγής λόγου που επιδιώκει την επίτευξη συγκεκριμένου επικοινωνιακού αποτελέσματος. Με τον τρόπο αυτό η γλώσσα δεν μαθαίνεται αλλά κατακτάται με τη βοήθεια του διδάσκοντα και με επικοινωνιακές δραστηριότητες στην τάξη, οι οποίες προσομοιώνουν/ αναπαράγουν πραγματικές περιστάσεις που ωθούν στη χρήση της γλώσσας (η γλώσσα κατακτάται με βιωματικό τρόπο). Παραδείγματα επικοινωνιακών δραστηριοτήτων είναι η επίλυση προβλημάτων σε δεδομένες επικοινωνιακές περιστάσεις, παιχνίδια ρόλων, διάλογοι, συνεντεύξεις, παιχνίδια, αυτοσχεδιασμοί, δραστηριότητες σε ζευγάρια ή ομάδες κ.ά. (Χαραλαμπίδης 1999, Lee & Van Patten 2003, Μήτσης 2004). Μέσω των μικρών ομαδικών δραστηριοτήτων ή των δραστηριοτήτων σε ζεύγη αλλά και ατομικών εργασιών, οι σπουδαστές ενθαρρύνονται να χρησιμοποιήσουν τη γλώσσα-στόχο έστω και στην πιο στοιχειώδη μορφή για να ανταλλάξουν πληροφορίες και αποκτούν έτσι αυτοπεποίθηση, ενώ κατακτούν τη γλώσσα με πιο φυσικό και λιγότερο συνειδητό τρόπο από ό,τι με τη χρήση ρητής και άμεσης διδασκαλίας τύπων μορφολογίας και σύνταξης (Baker 2001), χωρίς να υποστηρίζεται ότι και η ρητή και άμεση διδασκαλία δεν βρίσκει τη θέση της στο γλωσσικό μάθημα. Είναι σημαντικό οι επικοινωνιακές δραστηριότητες που οργανώνονται από τον διδάσκοντα να είναι ανάλογες των ενδιαφερόντων και των δημιουργικών ικανοτήτων των σπουδαστών. Επίσης, πρέπει να στοχεύουν στην κάλυψη των γλωσσικών και επικοινωνιακών τους αναγκών, να προβλέπουν τη συμμετοχή όλης της τάξης, να ευνοούν και να επιδιώκουν τη συνεργασία μεταξύ των σπουδαστών, να συνδυάζουν την άσκηση περισσότερων από μιας γλωσσικών δεξιοτήτων και να οδηγούν τους σπουδαστές να χρησιμοποιούν τη γλώσσα-στόχο συνδυάζοντας γραμματική και λεξιλόγιο που έχουν κατακτήσει (Χαραλαμπίδης 1999, Baker 2001, Μήτσης 2004: 260).

Παρ' όλη την έμφαση στη χρήση της γλώσσας η γνώση της μορφολογίας και της σύνταξης δεν είναι δυνατόν να παραβλεφθεί. Η διαφορά είναι ότι η γραμματική δεν αντιμετωπίζεται ως αυτοσκοπός, αλλά ως μέσο που υπηρετεί την αποτελεσματική επικοινωνία. Η διαπίστωση και συνειδητοποίηση των αρχών του γλωσσικού κώδικα είναι καλό να αποτελεί ανακάλυψη από μέρους των σπουδαστών. Για τον λόγο αυτό οι αρχές του πρέπει να συνάγονται μέσα από τη γλωσσική χρήση και στη συνέχεια να εμπεδώνονται και πάλι μέσα από αυτήν ακολουθώντας το σχήμα: χρήση -> γλωσσικό σύστημα -> χρήση (Μήτσης 2004: 40).

Στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης έχουν αναπτυχθεί διάφορα μοντέλα για τη διδασκαλία της γραμματικής όπως για παράδειγμα η εστίαση στον τύπο (focus on form), όπου, σύμφωνα με τον M. H. Long, ο διδάσκων παρεμβαίνει επιλεκτικά και περιστασιακά για να στρέψει την προσοχή των σπουδαστών του στη μορφή της δεύτερης/ ξένης γλώσσας κατά τη διάρκεια μιας επικοινωνιακής δραστηριότητας πάντα στην υπηρεσία της μετάδοσης του νοήματος κι όχι ανεξάρτητα από αυτό. Το ίδιο μπορεί να επιτευχθεί και με άλλους τρόπους όπως για παράδειγμα το να τονιστεί με εντονότερα, άλλου χρώματος, υπογραμμισμένα ή πλαγιογραφημένα τυπογραφικά στοιχεία ο υπό εστίαση τύπος (Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014). Άλλο ένα νεότερο τέτοιο μοντέλο είναι η διδασκαλία βάσει γλωσσικής επεξεργασίας η οποία δέχεται την άποψη ότι η επεξεργασία κατανοητών γλωσσικών εισαγομένων σταδιακά έχει ως αποτέλεσμα τη

γλωσσική εκμάθηση: τα εισαγόμενα (input) από τον διδάσκοντα εφόσον γίνουν κατανοητά από τους μαθητές γίνονται αφομοιωμένα εισαγόμενα (intake) τα οποία αναδομούν την μέχρι τότε γνώση του μαθητή όσον αφορά τη γραμματική της γλώσσας-στόχου (δηλ. τη διαγλώσσα⁶ του). Το αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας είναι η γλωσσική παραγωγή (γραφτή ή προφορική) των σπουδαστών δηλαδή τα εξαγόμενα (output), τα οποία πλησιάζουν σε μεγαλύτερο βαθμό τη γλώσσα-στόχο. Για την επίτευξη των στόχων αυτών δίνονται μεταγλωσσικές πληροφορίες (γραμματικοί όροι καθώς και ρητοί κανόνες) για το υπό εξέταση γραμματικό φαινόμενο και εντοπίζονται τυχόν προβλήματα των σπουδαστών στην κατανόηση, την ερμηνεία ή τη χρήση του –σημειωτέον ότι το γραμματικό φαινόμενο έχει ήδη παρουσιαστεί στη χρήση του σε συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση (με κείμενα προφορικά ή γραπτά). Στη συνέχεια χρησιμοποιούνται δραστηριότητες δομημένων εισαγομένων, οι οποίες είναι έτσι οργανωμένες, ώστε η κατανόησή τους να βασίζεται στο διδασκόμενο γραμματικό φαινόμενο. Με τον τρόπο αυτό εξυπηρετείται η κατάκτησή του από τους σπουδαστές, οι οποίοι το επεξεργάζονται κατανοώντας και ερμηνεύοντας τον τύπο-στόχο (βλ. αναλυτικότερα και Παπαδοπούλου & Αγαθοπούλου 2014). Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται και πάλι ότι η διδασκαλία της γραμματικής δεν είναι αυτοσκοπός και δεν μπορεί να διδάσκεται αποκομμένη από τις εκάστοτε επικοινωνιακές περιστάσεις αλλά να υπηρετεί την πληρέστερη επικοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό, καλό είναι να διακρίνονται τα γραμματικά από τα επικοινωνιακά λάθη (τα δεύτερα αφορούν τη χρήση γραμματικά ορθών εκφωνημάτων που όμως δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες της επικοινωνιακής περιστασης στην οποία εντάσσονται ή παραβιάζουν κοινωνικές συμβάσεις ενός συγκεκριμένου πλαισίου επικοινωνίας), αφού στη διδασκαλία δίνεται έμφαση στο τι μπορούμε να πούμε ή όχι στην κάθε περίπτωση επικοινωνίας (Littlewood 1981, Μήτσης 2004).

Σημαντικά είναι επίσης και τα οπτικοακουστικά μέσα, εφόσον υπάρχουν, διότι προσδίδουν ζωντάνια στο μάθημα και εγείρουν το ενδιαφέρον, όπως και το αυθεντικό υλικό (εισιτήρια, αποδείξεις, αφίσες, χάρτες, περιοδικά, εφημερίδες κτλ) που μπορεί να αποτελέσει τη βάση για επικοινωνιακές δραστηριότητες, καθώς και η διαμόρφωση ενός ευχάριστου κλίματος στην τάξη που διώχνει το άγχος και ευνοεί τη συμμετοχή των σπουδαστών στις δραστηριότητες (Lee & Van Patten, 2003, Μήτσης, 2004). Την επικοινωνία θα πρέπει να ευνοεί ακόμη και η διάταξη των θρανίων σε μια τάξη που είναι καλό να είναι σε ημικύκλιο ή σε σχήμα «Π», ώστε οι σπουδαστές να βλέπουν ο ένας το πρόσωπο του άλλου και να μπορούν ευκολότερα να συνεργάζονται μεταξύ τους σε ζευγάρια ή ομάδες.

2γ. Συνδυασμός προσεγγίσεων

Το γεγονός της υιοθέτησης μιας επικοινωνιακής προσέγγισης στη διδασκαλία της δεύτερης/ ξένης γλώσσας δεν σημαίνει ότι ενίοτε ο διδάσκων δεν μπορεί να υιοθετήσει στοιχεία άλλων προσεγγίσεων –πάντα με γνώμονα την αποτελεσματικότερη καλλιέργεια των δεξιοτήτων των σπουδαστών του στη γλώσσα-στόχο. Η ίδια η επικοινωνιακή προσέγγιση άλλωστε έχει εξελιχθεί και έχει αξιοποιήσει διδάγματα προγενέστερων και μεταγενέστερων γλωσσοδιδακτικών θεωριών, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι η περίπτωση της παρουσίασης σύνθετων φαινομένων μορφολογίας και σύνταξης. Εδώ στοιχεία του δομικού μοντέλου μπορούν να

⁶ Για τον όρο «διαγλώσσα» βλ. ενδεικτικά και Γλωσσάρι όρων γλωσσολογίας. Η Πύλη για την ελληνική γλώσσα, http://www.greek-language.gr/digitalResources/modern_greek/tools/lexica/glossology_edu/lemma.html?id=134&ur=5 (ημερ. πρόσβασης 24.3.2017)

επικουρήσουν αποτελεσματικά τους σπουδαστές στην κατάκτηση των δομικών στοιχείων του γλωσσικού κώδικα που φιλοδοξούν να χρησιμοποιήσουν. Εφόσον στη δομική διάσταση της γλώσσας ανήκουν τα γλωσσικά στοιχεία (μορφολογικοί τύποι, συντακτικές δομές, επιλογές λεξιλογίου, δείκτες συνοχής κτλ) τα οποία ο σπουδαστής χρησιμοποιεί για να δημιουργήσει ή πρέπει να γνωρίζει για να κατανοήσει προφορικά ή γραπτά κείμενα, είναι ανάγκη να τα διδαχτεί και στο πλαίσιο μιας επικοινωνιακής προσέγγισης (Τσιπλάκου, Χατζηγιάννου & Κωνσταντίνου 2006). Ιδιαίτερα σε προχωρημένα επίπεδα γλωσσομάθειας οι σπουδαστές είναι ανάγκη κάποτε να εστιάζουν σε γλωσσικές δομές και μορφολογικά στοιχεία μέσω ρητής και άμεσης διδασκαλίας και, αν χρειαστεί, να τα εμπεδώσουν με παραδοσιακότερους τύπους δραστηριοτήτων και ασκήσεων, πάντα όμως στην υπηρεσία μιας πλαισιωμένης επικοινωνίας.

Ένα ακόμη παράδειγμα αποτελεί η καλλιέργεια της παραγωγής γραπτού λόγου όπου μπορούν να αξιοποιηθούν διδάγματα της κειμενοκεντρικής προσέγγισης. Εδώ αναλύεται αρχικά από τον διδάσκοντα ένα κείμενο σε επίπεδο δομής, ύφους, μορφοσυντακτικών και λεξιλογικών επιλογών και ακολουθεί συνεργατική παραγωγή ανάλογου κειμένου από όλη την τάξη καταλήγοντας στην ατομική ή ομαδική παραγωγή παρόμοιων κειμένων από τους σπουδαστές (Ματσαγγούρας 2004: 99-100). Βέβαια στο επίπεδο Α που ενδιαφέρει την παρούσα μελέτη οι ευκαιρίες για τέτοιου είδους δραστηριότητες είναι λίγες αφού βρισκόμαστε στα αρχικά στάδια γλωσσομάθειας. Παρόλα αυτά ακόμη και στη συγγραφή ενός απλού φιλικού e-mail υπάρχουν δομές και συμβάσεις, οι οποίες υπαγορεύονται από την εκάστοτε επικοινωνιακή περίσταση, που μπορούν να διδαχθούν κάνοντας καταλληλότερο το κείμενο κοινωνιοπολιτισμικά και γι' αυτό επικοινωνιακά αποτελεσματικότερο. Μπορεί ακόμη μια ενός τέτοιου είδους προσέγγιση να βοηθήσει αποτελεσματικά στην κατανόηση διαφορετικών τύπων κειμένων όπως είναι για παράδειγμα ένα δελτίο καιρού, μια αίτηση για δημόσια υπηρεσία κτλ. Σε κάθε περίπτωση ο διδάσκων καλό είναι να έχει την ευελιξία να αναγνωρίζει και να επιλέγει τον συνδυασμό προσεγγίσεων που θα τον βοηθήσει να αναπτύξει την επικοινωνιακή ικανότητα των σπουδαστών του πάντα σε συνάρτηση με το προφίλ και τις γλωσσικές τους ανάγκες.

3. Διδακτικό υλικό

Το διδακτικό υλικό επιλέγεται από τον διδάσκοντα και πάλι με γνώμονα το προφίλ των σπουδαστών της τάξης, τις γλωσσικές τους ανάγκες, το επίπεδο γλωσσομάθειας και το αναλυτικό πρόγραμμα που ακολουθείται. Μπορεί να είναι ένα ή περισσότερα διδακτικά εγχειρίδια ή συνδυασμός εγχειριδίων και αυθεντικών κειμένων από το διαδίκτυο ή από διάφορα έντυπα, που μπορεί να συμπληρώνεται και από αυθεντικό υλικό όπως π.χ. αποδείξεις, εισιτήρια, καταλόγους εστιατορίων, προγράμματα εκδηλώσεων, αφίσες, περιοδικά, εφημερίδες κτλ. Άλλωστε τα αυθεντικά κείμενα είναι ιδιαίτερα σημαντικά σε μια επικοινωνιακή προσέγγιση στη διδασκαλία.

Εκτός από το Υποστηρικτικό υλικό που παρατίθεται στο πλαίσιο του Xenios Zeus Erasmus Plus KA2 (*Οδηγός γνωριμίας με την πόλη και Υποστηρικτικό υλικό*⁷), προτρέπουμε τους διδάσκοντες να έχουν υπόψη τους κάποιους δικτυακούς τόπους, που παρατίθενται αμέσως παρακάτω, οι οποίοι παρέχουν ηλεκτρονικό διδακτικό υλικό το οποίο μπορεί να τους βοηθήσει στο έργο τους:

- Διδακτικό υλικό στην ιστοσελίδα του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του ΑΠΘ: http://smg.web.auth.gr/wordpress/?page_id=563 (ημερ. πρόσβασης 20.4.2017)

⁷ Τακούδα Χρ. 2017, <https://opencourses.auth.gr/courses/ZEUS101/> (πρόσβαση 7.3.2017)

- Διδακτικό υλικό στην ιστοσελίδα του Διδασκαλείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
<http://www.greekcourses.uoa.gr/biblia/egxeiridia.html> (ημερ. πρόσβασης 14.3.2017)
- Πρόγραμμα Εκπαίδευση Αλλοδαπών και Παλιννοστούντων Μαθητών
www.diapolis.auth.gr/ (ημερ. πρόσβασης 14.3.2017)
- http://www.keda.uoa.gr/epam/ed_material.html (ημερ. πρόσβασης 20.4.2017)
- Εκπαίδευση των Παιδών της Μουσουλμανικής Μειονότητας στη Θράκη
<http://museduc.gr/el/> (ημερ. πρόσβασης 20.4.2017)
- <http://www2.media.uoa.gr/language/info.php> (ημερ. πρόσβασης 20.4.2017)
- Παιδεία Ομογενών www.ediamme.edc.uoc.gr/diaspora/index.php?yliko (ημερ. πρόσβασης 14.3.2017)
- Κέντρο Ανάπτυξης Εκπαιδευτικής Πολιτικής Γ.Σ.Ε.Ε., ΓΕΦΥΡΕΣ, Οδηγός διγλωσσης υποστήριξης προσφύγων, <https://www.kanep-gsee.gr/nea-anakoinoseis/-/%CE%B4%CE%B9%CE%AC%CE%B8%CE%B5%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%BF%CE%B4%CE%B7%CE%B3%CE%BF%CF%8D-%CE%B4%CE%AF%CE%B3%CE%BB%CF%89%CF%83%CF%83%CE%B7%CF%82-%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81/> (ημερ. πρόσβασης 22.4.2017)
- Συλλογικό έργο του Ινστιτούτου Επεξεργασίας Λόγου (2001-2009). Φιλολογασία. Σειρά μαθημάτων σε CD-ROM (1, 2, 3, 4) της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας για ενήλικες. Αθήνα: ΙΕΛ / Ε.Κ. "Αθηνά" στο πλαίσιο του προγράμματος "ΔΙΑΛΟΓΟΣ" της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας. Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.xanthi.ilsp.gr/filog/ (ημερ. πρόσβασης 20.4.2017)
- Συλλογικό έργο του Ινστιτούτου Επεξεργασίας Λόγου (2001-2009). Άκουσμα. Διαδικτυακό λογισμικό για την εξάσκηση στην κατανόηση προφορικού λόγου. Αθήνα: ΙΕΛ / Ε.Κ. "Αθηνά" στο πλαίσιο του προγράμματος "ΔΙΑΛΟΓΟΣ" της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας. Διαθέσιμο στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.xanthi.ilsp.gr/akoustikh/ (ημερ. πρόσβασης 20.4.2017)
- Μικρό λεξικό βασικής επικοινωνίας σε 6 γλώσσες – Μετάδραση
<http://metadras.org/campaigns/%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%81%CF%8C-%CE%BB%CE%B5%CE%BE%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82-%CE%B5%CF%80%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%AF%CE%B1%CF%82/> (ημερ. πρόσβασης 14.3.2017)
- Εικονογραφημένο λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C105/664/4333,19760/> (ημερ. πρόσβασης 14.3.2017)
- Λέξεις και εικόνες: Εικονογραφημένο λεξικό για το Γυμνάσιο
<http://repository.edulll.gr/edulll/handle/10795/901> (ημερ. πρόσβασης 26.5.2017)

4. Σχέδια μαθημάτων

Το σχέδιο ενός μαθήματος μπορεί να βοηθήσει τον διδάσκοντα αποτελεσματικά παρέχοντάς του ένα πλαίσιο μέσα στο οποίο θα διεξαγάγει το μάθημά του και θα βοηθήσει τους σπουδαστές του να φθάσουν τους μαθησιακούς στόχους που έχουν (καθοριστεί από πριν. Του επιτρέπει να σχεδιάσει δραστηριότητες, να ετοιμάσει υλικό και να προετοιμαστεί ο ίδιος πριν μπει στην τάξη. Βέβαια ένα σχέδιο μαθήματος δεν είναι κάτι στατικό ή κάτι που πρέπει να ακολουθείται πάντα χωρίς παρέκκλιση, αλλά μπορεί να

αλλάζει και να τροποποιείται ακόμη και την ώρα του μαθήματος ανάλογα με το κοινό της τάξης και τις ανάγκες του. Αυτό σημαίνει ότι ο διδάσκων καλό είναι να προσπαθεί να είναι ευέλικτος έτσι ώστε να παρεκκλίνει και να τροποποιεί την πορεία του μαθήματος για να υπηρετήσει καλύτερα τις ανάγκες των μαθητών του αλλά και να αντιμετωπίσει κάποτε απροσδόκητα προβλήματα (Ματθαίουδάκη 2012).

Τα σχέδια μαθημάτων που παρατίθενται παρακάτω παρέχουν ένα σύνολο διδακτικών προτάσεων και τεχνικών λαμβάνοντας υπόψη τις επιταγές του ΚΕΠΑ. Οι μαθησιακοί στόχοι που υιοθετούνται περιγράφονται με όρους ανάπτυξης επικοινωνιακών γλωσσικών ικανοτήτων στο πλαίσιο γενικών ικανοτήτων (Συμβούλιο της Ευρώπης 2008), οι οποίες είναι απαραίτητες στον σπουδαστή μιας γλώσσας για να λειτουργήσει μέσα σε συγκεκριμένο περιβάλλον και επικοινωνιακή περίσταση (Hymes 1972, Canale & Swain 1980).

Το κάθε σχέδιο αρχίζει με μια γενική περιγραφή η οποία περιλαμβάνει: το επίπεδο γλωσσομάθειας για το οποίο αναπτύσσεται, την ομάδα-στόχο, τη μέθοδο διδασκαλίας, μια ενδεικτική διάρκεια του μαθήματος (δηλαδή τις διδακτικές ώρες που υπολογίζεται ότι χρειάζεται για να ολοκληρωθεί) και το θέμα με το οποίο ασχολείται. Προσδιορίζονται επίσης η επικοινωνιακή περίσταση για την οποία αναπτύσσονται οι γλωσσικές δραστηριότητες που προτείνονται, με σκοπό την ανάπτυξη της επικοινωνιακής και γλωσσικής ικανότητας του ατόμου, οι διδακτικοί στόχοι, τα κείμενα που χρησιμοποιούνται και οι πηγές τους. Στο τέλος παρατίθεται το υλικό που θα χρησιμοποιήσει ο διδάσκων μέσα στην τάξη, δηλαδή τα φύλλα εργασίας που πρέπει να δοθούν στους σπουδαστές. Στη συνέχεια και κάτω από τον τίτλο «Πορεία του μαθήματος» περιγράφεται το μάθημα και η εξέλιξή του, όπως επίσης και οι δραστηριότητες στις οποίες πρόκειται να εμπλακούν οι σπουδαστές (οι οποίες περιέχουν και τις οδηγίες που πρέπει να δοθούν από τον διδάσκοντα, όπου αυτό είναι απαραίτητο), ώστε να επιτευχθούν οι μαθησιακοί στόχοι που τίθενται στην αρχή του σχεδίου. Το κάθε μέρος ολοκληρώνεται με την παράθεση των φύλλων εργασίας (όπου αυτό είναι απαραίτητο) στη μορφή που θα δοθούν στους σπουδαστές, ώστε να πραγματοποιηθούν στην τάξη οι δραστηριότητες που περιγράφονται στην πορεία του μαθήματος. Υλικό για την κατάρτιση των σχεδίων εργασίας αντλείται κυρίως από τον *Οδηγό γνωριμίας με την πόλη* και το *Υποστηρικτικό υλικό* (Τακούδα 2017)⁸ του προγράμματος Xenios Zeus Erasmus Plus KA2, αλλά έχει κατασκευαστεί και επιπλέον υλικό.

⁸ <https://opencourses.auth.gr/courses/ZEUS101/> (ημερ. πρόσβασης 7.3.2017)

Σχέδιο 1. Παρουσιάζω τον εαυτό μου: Συστήνομαι	
Επίπεδο γλωσσομάθειας	Επίπεδο Α1- Βασικός χρήστης
Ομάδα-Στόχος	Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, επιπέδου αρχαρίων.
Μέθοδος Διδασκαλίας	Διδασκαλία στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης μέσω κειμένων (προφορικών ή γραπτών) κατά το δυνατόν αυθεντικών και επικοινωνιακών δραστηριοτήτων που προσομοιάζουν αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις αλλά και εστίαση σε γλωσσικά στοιχεία (όπως τύπους μορφολογίας και σύνταξης) απαραίτητα για την επικοινωνία και την εκτέλεση των δραστηριοτήτων.
Ενδεικτική Διάρκεια	1-2 διδακτικές ώρες
Θεματική Ενότητα Περίσταση Επικοινωνίας	Συστάσεις, χαιρετισμοί, παρουσίαση ταυτότητας, συνομιλία σε φιλικό περιβάλλον ή/ και σε επίσημη κοινωνική περίσταση στον προσωπικό, δημόσιο ή επαγγελματικό βίο.
Γενικός Εκπαιδευτικός Στόχος	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να χαιρετούν, να συστήνονται και να παρουσιάζουν τον εαυτό τους σε φιλικό περιβάλλον ή/ και σε επίσημη κοινωνική περίσταση στον προσωπικό, δημόσιο ή επαγγελματικό βίο.
Ειδικοί Εκπαιδευτικοί Γλωσσικοί Στόχοι	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι σε θέση: • να χαιρετούν, να συστήνονται, να παρουσιάζουν τον εαυτό τους και να συνομιλούν σε φιλικό/ανεπίσημο/ οικείο αλλά και σε επίσημο ύφος μιλώντας για την καταγωγή, το επάγγελμα και τη χώρα καταγωγής τους με τον κατάλληλο βαθμό τυπικότητας ή οικειότητας ανάλογα με την περίσταση • να κατανοούν ανάλογες παρουσιάσεις, να δίνουν και να ζητούν πληροφορίες ή διευκρινίσεις σε οικείο ή επίσημο ύφος.
Γλωσσικές Δεξιότητες	○ Παραγωγή προφορικού λόγου ○ Ενσωμάτωση δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου) ○ Διάδραση (ανταλλαγή πληροφοριών)
Πηγές Υλικού Διδακτικό υλικό	-Greek for refugees: Xenios Zeus/ Ελληνικά για πρόσφυγες: Ξένιος Ζευς – Υποστηρικτικό Υλικό (Support material) (Τακούδα 2017)⁹ - Διαδικτυακό Υποστηρικτικό Υλικό (Σεχίδου 2017)¹⁰ - Κατασκευασμένο υλικό (Κοκκινίδου&Τριανταφυλλίδου)
Επιλογή Γλωσσικών Πράξεων	Πρέπει να είναι σε θέση: • να δώσει βασικές πληροφορίες για τον εαυτό του και το άμεσο περιβάλλον του

⁹ <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6515> (ημερομηνία πρόσβασης 17.3.2017)

¹⁰ <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6535>

Επιλογή Γλωσσικών Πραγματώσεων	- Πώς σε λένε; - Με λένε... Είμαι ο ... / η ... - Από πού είσαι; - Είμαι από την Συρία / το Αφγανιστάν. - Πού μένεις τώρα; - Μένω στη Θεσσαλονίκη - Δουλεύεις στην Ελλάδα; / Έχεις δουλειά; - Ναι,... Όχι... ; - Τι δουλειά ξέρεις να κάνεις; Είμαι ηλεκτρολόγος / μηχανικός - Τι κάνεις στην Ελλάδα; Δουλεύω εδώ / Είμαι πρόσφυγας.
Επιλογή Λεξιλογίου	Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν με ευχέρεια λεξιλόγιο σχετικό με την παρουσίαση στοιχείων ταυτότητας και να έχουν επίγνωση των διαφορών των επιλογών ανάμεσα στο επίσημο και το ανεπίσημο ύφος σε επίπεδο λεξιλογίου και εκφράσεων.
Επιλογή Μορφοσυντακτικών Φαινομένων	Ρήμα <i>είμαι</i> Ρήματα Α' συζυγίας: <i>μένω, δουλεύω</i> στο α' πρόσωπο ενικού και β' πρόσωπο ενικού & πληθυντικού (<i>μένω, μένεις, μένετε</i>)
Επιλογή Δραστηριοτήτων	α. ερωτήσεις & απαντήσεις: δάσκαλος προς μαθητές και μαθητές μεταξύ τους σε ζεύγη ή σε ομάδες β. απλές περιγραφές από τους μαθητές γ. παιχνίδια ρόλων
Επιλογή Δραστηριοτήτων Αξιολόγησης	Στο αρχικό αυτό επίπεδο η αξιολόγηση μπορεί να γίνει ανάλογα με τη συμμετοχή των σπουδαστών και τις επιδόσεις τους στην παραγωγή προφορικού λόγου στην τάξη.
Τρόπος εργασίας	Εργασία σε ζεύγη, σε ομάδες, συζήτηση με όλη την τάξη, ατομική εργασία
Διδακτικά μέσα	Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο για προβολή εικόνων, φύλλα εργασίας
Φύλλα εργασίας	Φύλλα με κείμενο/διάλογο και ασκήσεις, προετοιμασμένα όλα από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα από το Υποστηρικτικό Υλικό (Support material) του Xenios Zeus ή από οποιοδήποτε εγχειρίδιο διδασκαλίας επιπέδου Α1.

Πορεία μαθήματος:

1^η φάση: Εισαγωγή – Αφόρμηση - Προσανατολισμός

Ο διδάσκων ξεκινά το μάθημα ρωτώντας τα ονόματα των σπουδαστών και τη χώρα προέλευσης και πόλη/χωριό/περιοχή κατοικίας τους. Βλέπουν τις χώρες σε έναν χάρτη και μαθαίνουν τα ονόματα των χωρών και των πόλεων στα ελληνικά.

2^η Φάση: Παρουσίαση κειμένου/διαλόγου - Λεξιλόγιο

Κείμενο-Διάλογος: Ο διδάσκων παίζει έναν διάλογο στην τάξη με βοήθεια εικόνων ή διαβάζουν έναν διάλογο 2-3 μαθητές παίζοντας τους ρόλους (κατανόηση γραπτού λόγου) ή/και ακούν έναν διάλογο από ηχητικό αρχείο (κατανόηση προφορικού λόγου) με σχετικό θέμα (2-3 άνθρωποι γνωρίζονται) και μετά τον διαβάζουν στην τάξη. Έπειτα, οι σπουδαστές μπορούν να διαβάσουν, «να παίξουν» τον διάλογο σε ζευγάρια και να τον προσαρμόσουν στις δικές τους ανάγκες και δεδομένα. Ο διδάσκων ακούει τα ζεύγη/ομάδες και βοηθά/διορθώνει προφορά και επιτονισμό, όπου χρειάζεται. (5-10 λεπτά)

Εξάσκηση λεξιλογίου: Δραστηριότητες: Οι σπουδαστές βλέπουν εικόνες από διαφορετικές χώρες καθώς και επαγγέλματα και γίνεται εξάσκηση του λεξιλογίου. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να ενταχθεί σε ένα σενάριο (π.χ. πάνε σε μια γιορτή ή σε ένα μέρος, μιλάνε μεταξύ τους και γνωρίζονται. (5 λεπτά)

3^η Φάση: Εστίαση στη γλώσσα -Εισαγωγή γραμματικού φαινομένου

Ρήμα είμαι: Δίνεται το ρήμα σε πίνακα. Ακολουθούν ασκήσεις αντιστοίχισης ή συμπλήρωσης κενών για εξάσκηση και εμπέδωση του γραμματικού φαινομένου κτλ. (10 λεπτά).

4^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή προφορικού λόγου:

Ο διδάσκων ζητά από τους σπουδαστές σε ζεύγη ή σε μικρές ομάδες να μιλήσουν μεταξύ τους και να γνωριστούν (5 λεπτά).

5^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή γραπτού λόγου

Γράφουν μια μικρή παράγραφο για τον εαυτό τους: Με λένε.. Είμαι από.. Τώρα μένω... (10 λεπτά)

6^η Φάση: Δραστηριότητες Αξιολόγησης

Γράφουν το λεξιλόγιο σε κατηγορίες ή συμπληρώνουν τις λέξεις σε εικόνες με επαγγέλματα. (5-10 λεπτά)

Φύλλο εργασίας

1. Συστήνομαι... Πώς σε λένε; Από πού είσαι;

Γεια σου! Είμαι ο Μάριο.

Γεια! Είμαι η Όλγα.



Είμαι από την Αλβανία, εσύ;

Είμαι από την Ουκρανία.

Καλημέρα, με λένε Μαρία.
Πώς σε λένε;

Καλημέρα, Μαρία!
Με λένε Αμπντουλάχ.



Χαίρεται.
Είμαι η Σελίν Οζκάν
από την Τουρκία, εσείς;

Καλησπέρα σας.
Λέγομαι Κώστας Παπάς. Είμαι από
την Ελλάδα, από τη Θεσσαλονίκη.



Χαίρω πολύ.

Με λένε Μαρία Ελένη Σελίν Οζκάν	Είμαι η Μαρία η Ελένη η Σελίν Οζκάν
Με λένε Γιάννη Κώστα ✕ Νίκο Φερίτ Ουκτάς	Είμαι ο Γιάννης ο Κώστας ο Νίκος Φερίτ Ουκτάς Λέγομαι Γιάννης Παπάς

Πώς σε λένε;	Με λένε _____
Πώς σας λένε;	Λέγομαι _____

Το ρήμα «είμαι»

εγώ	είμαι
εσύ	είσαι
♂ αυτός ♀ αυτή Ø αυτό	είναι
εμείς	είμαστε
εσείς	είστε είσαστε
♂ αυτοί ♀ αυτές Ø αυτά	είναι

δεν	είμαι
	είσαι
	είναι
	είμαστε
	είστε είσαστε
	είναι

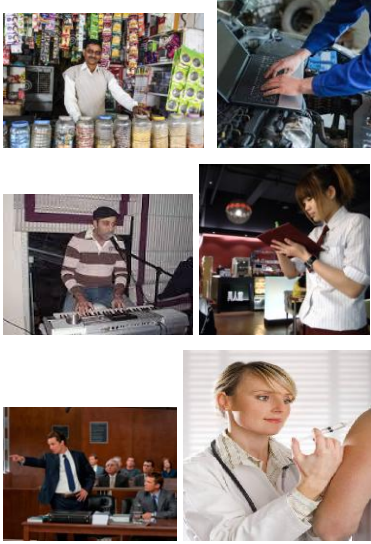
1. Συμπληρώνω τα κενά με το «είμαι» στο σωστό πρόσωπο.

- Εγώ είμαι από την Συρία, δεν είμαι από την Ελλάδα.
- Εσύ από πού _____ ;
- Ο Χασάν _____ από το Ιράκ.
- Η Φατμέ _____ από την Τουρκία.
- Εσύ κι εγώ _____ από το Πακιστάν.
- Εσείς, από πού _____ ;
- Η Κάτια και ο Ιβάν _____ από την Ρωσία.

2. Απαντώ στις ερωτήσεις.

Από πού είσαι; _____

Από πού είστε ; _____

	Μένω στην Θεσσαλονίκη. Εσύ, πού μένεις; _____ Εσείς, κύριε, πού μένετε; _____
	Δουλεύω στην Θεσσαλονίκη. Δεν δουλεύω εδώ. Δεν έχω δουλειά στην Ελλάδα. Είμαι ηλεκτρολόγος / μηχανικός / μουσικός / υπάλληλος Είμαι γιατρός / Είμαι δικηγόρος Είμαι σερβιτόρος, δουλεύω σε μια ταβέρνα. / Έχω ένα μαγαζί. Εσύ, Μαρία, πού δουλεύεις; _____ Εσείς, κύρια Πετρίδη, πού δουλεύετε; _____

3. Βρίσκω την απάντηση.

1. Πώς σε λένε; _____ Καλά, εσύ;
2. Από πού είσαι; _____ Είμαι πρόσφυγας.
3. Τι κάνεις; Είσαι καλά; _____ Είμαι από την Συρία.
4. Πού μένεις τώρα; _____ Δεν δουλεύω εδώ, αλλά είμαι ηλεκτρολόγος.
5. Πού δουλεύεις; _____ Μένω στην Θεσσαλονίκη.
6. Τι κάνεις στην Ελλάδα; 1 Με λένε Φατίμα.

4. Διαβάζουμε τον διάλογο, παίζουμε τους ρόλους.

Σελίμ: Φατμέ, από 'δω ο Μοχάμεντ.

Μοχάμεντ: Γεια σου, Φατμέ. Είμαι ο Μοχάμεντ. Χαίρω πολύ!

Φατμέ: Κι εγώ. Από πού είσαι, Μοχάμεντ;

Μοχάμεντ: Είμαι από την Συρία, εσύ;

Φατμέ: Είμαι από την Τουρκία.

Μοχάμεντ: Εσύ Σελίμ, τι κάνεις στην Ελλάδα; Δουλεύεις εδώ;

Σελίμ: Ναι, είμαι γιατρός, εσύ;

Μοχάμεντ: Είμαι πρόσφυγας. Σελίμ, από πού είσαι;

Σελίμ: Είμαι από το Ιράκ, αλλά τώρα μένω στη Θεσσαλονίκη.

Μοχάμεντ: Γεια σας. Χάρηκα!

4α. Παίζουμε έναν διάλογο σε ζευγάρια ή σε ομάδες. Μιλάμε για μας.

5. Μιλάμε με τον διπλανό / τη διπλανή μας

Από πού είσαι; Από πού είστε; Είμαι από την Ελλάδα, από την Αθήνα. Είμαι από τη Συρία, από το Χαλέπι. Είμαι από το Αφγανιστάν, από την Καμπούλ.	Τι κάνεις στην Ελλάδα; Τι κάνετε στην Ελλάδα; Είμαι πρόσφυγας / Είμαι μετανάστης Είμαι φοιτητής / Είμαι φοιτήτρια Δουλεύω εδώ. Δεν δουλεύω στην Ελλάδα.
Πού μένεις; Πού μένετε; Τώρα μένω... ... στην Αθήνα ... στην Θεσσαλονίκη ... στα Διαβατά ... στην Κρήτη	Τι δουλειά κάνεις; Τι δουλειά κάνετε; Είμαι... ...δάσκαλος - δασκάλα ...καθηγητής - καθηγήτρια ...πωλητής - πωλήτρια ...σερβιτόρος - σερβιτόρα ...γιατρός ...δικηγόρος ...υπάλληλος ...ηλεκτρολόγος

6. Φτιάχνουμε έναν κατάλογο με χώρες και πόλεις και επαγγέλματα

Με λένε...	Χώρα	Πόλη	Επάγγελμα-Δουλειά
Είμαι η Άννα / ο Κώστας	Είμαι από την Ελλάδα	Είμαι από την Θεσσαλονίκη	Είμαι μηχανικός

Σχέδιο 2. Πάμε για φαγητό: Παραγγέλνω	
Επίπεδο γλωσσομάθειας	Επίπεδο Α1- Βασικός χρήστης
Ομάδα-Στόχος	Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, επιπέδου αρχαρίων.
Μέθοδος Διδασκαλίας	Διδασκαλία στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης μέσω κειμένων (προφορικών ή γραπτών) κατά το δυνατόν αυθεντικών και επικοινωνιακών δραστηριοτήτων που προσομοιάζουν αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις αλλά και εστίαση σε γλωσσικά στοιχεία (όπως τύπους μορφολογίας και σύνταξης) απαραίτητα για την επικοινωνία και την εκτέλεση των δραστηριοτήτων.
Ενδεικτική Διάρκεια	1 -2 διδακτικές ώρες
Θεματική Ενότητα Περίσταση Επικοινωνίας	Παραγγελία σε καφενείο / καφετέρια, ταβέρνα /εστιατόριο, σε σουβλατζίδικο / ψητοπωλείο. Παραγγέλνω από το τηλέφωνο
Γενικός Εκπαιδευτικός Στόχος	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να παραγγείλουν καφέ, γλυκό και φαγητό και να κατανοήσουν έναν κατάλογο.
Ειδικοί Εκπαιδευτικοί Γλωσσικοί Στόχοι	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι σε θέση: • να παραγγείλουν • να κατανοήσουν έναν κατάλογο • να ζητήσουν και να πληρώσουν τον λογαριασμό
Γλωσσικές Δεξιότητες	Παραγωγή προφορικού λόγου Ενσωμάτωση δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου) Διάδραση (ανταλλαγή πληροφοριών)
Πηγές Υλικού Διδακτικό υλικό	- <u>Greek for refugees: Xenios Zeus/ Ελληνικά για πρόσφυγες: Ξένιος Ζευς</u> – Υποστηρικτικό Υλικό (Support material) (Τακούδα 2017) ¹¹ - Διαδικτυακό Υποστηρικτικό Υλικό (Σεχίδου 2017) ¹² -Κατασκευασμένο υλικό (Κοκκινίδου&Τριανταφυλλίδου)
Επιλογή Γλωσσικών Πράξεων	Πρέπει να είναι σε θέση: • να δώσει βασικές πληροφορίες για τον εαυτό του και το άμεσο περιβάλλον του
Επιλογή Γλωσσικών Πραγματώσεων	- Παρακαλώ, έναν καφέ σκέτο. - Θα ήθελα μια χωριάτικη σαλάτα και ένα σουβλάκι κοτόπουλο. - Μπορώ να έχω ένα παγωτό σοκολάτα; - Μου φέρνετε τον λογαριασμό, παρακαλώ;
Επιλογή Λεξιλογίου	Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν με ευχέρεια λεξιλόγιο σχετικό με το φαγητό
Επιλογή Μορφοσυντακτικών Φαινομένων	Ρήματα Α' συζυγίας Οριστικό και αόριστο άρθρο & Ουσιαστικά στα τρία γένη.
Επιλογή Δραστηριοτήτων	α. ερωτήσεις & απαντήσεις: δάσκαλος προς μαθητές και μαθητές μεταξύ τους σε ζεύγη ή σε ομάδες β. απλές περιγραφές γ. παιχνίδια ρόλων

¹¹ <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6515> (ημερομηνία πρόσβασης 17.3.2017)

¹² <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6535>

Επιλογή Δραστηριοτήτων Αξιολόγησης	Στο αρχικό αυτό επίπεδο η αξιολόγηση μπορεί να γίνει ανάλογα με τη συμμετοχή των σπουδαστών και τις επιδόσεις τους στην παραγωγή προφορικού λόγου στην τάξη.
Τρόπος εργασίας	Εργασία σε ζεύγη, σε ομάδες, συζήτηση με όλη την τάξη, ατομική εργασία
Διδακτικά μέσα	Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο για προβολή εικόνων, φύλλα εργασίας
Φύλλα εργασίας	Φύλλα με κείμενο/διάλογοι και ασκήσεις, προετοιμασμένα όλα από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα από το Υποστηρικτικό Υλικό (Support material) του Xenios Zeus ή από οποιοδήποτε εγχειρίδιο διδασκαλίας επιπέδου Α1.

Πορεία μαθήματος:

1^η φάση: Εισαγωγή - Αφόρμηση - Προσανατολισμός

Ο διδάσκων ξεκινά το μάθημα ρωτώντας ονόματα φαγητών, ποτών, γλυκών που γνωρίζουν οι σπουδαστές στα ελληνικά (ενεργοποίηση προηγούμενης γνώσης¹³) και τις προτιμήσεις τους. Παράλληλα, μπορεί να δείχνει φωτογραφίες και να ονομάζει διαφορετικά ελληνικά φαγητά. Στη συνέχεια, μπορεί να ρωτήσει μερικά ονόματα φαγητών από τις χώρες προέλευσης και αν υπάρχουν στην Ελλάδα (ομοιότητες και διαφορές) (5-10 λεπτά) .

2^η Φάση: Παρουσίαση κειμένου/διαλόγου - Λεξιλόγιο

Κείμενο-Διάλογος: Ο διδάσκων παίζει έναν διάλογο στην τάξη με βοήθεια εικόνων ή διαβάζουν έναν διάλογο 2-3 μαθητές παίζοντας τους ρόλους (κατανόηση γραπτού λόγου) ή ακούν έναν διάλογο από ηχητικό αρχείο (κατανόηση προφορικού λόγου) με σχετικό θέμα (2-3 άνθρωποι παραγγέλνουν σε ένα καφενείο ή σε μια ταβέρνα) και μετά τον διαβάζουν και τον εξηγούν στην τάξη. Έπειτα, οι σπουδαστές μπορούν να διαβάσουν, «να παίξουν» τον διάλογο σε ζευγάρια /ομάδες ή/και να τον προσαρμόσουν στις δικές τους ανάγκες και προτιμήσεις. Ο διδάσκων ακούει τα ζεύγη/ομάδες και βοηθά/διορθώνει προφορά και επιτονισμό, όπου χρειάζεται. (5-10 λεπτά)

Εξάσκηση λεξιλογίου: Δραστηριότητες: Οι σπουδαστές βλέπουν εικόνες από διαφορετικά μαγαζιά, καταλόγους με φαγητά και τιμές, φωτογραφίες με φαγητά, γλυκά και ποτά. Κάνουν τις δραστηριότητες που έχει ετοιμάσει ο διδάσκων για εμπέδωση λεξιλογίου. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να ενταχθεί σε ένα σενάριο, για παράδειγμα, πάμε στο καφενείο ή στην ταβέρνα παραγγέλνουμε φαγητό όλοι μαζί και μιλάμε ή λέμε τι μας αρέσει και τι δεν μας αρέσει. (5-10 λεπτά)

¹³ Βλ. ενδεικτικά και Cummins 2005: 164-9.

3^η Φάση: Εστίαση στη γλώσσα -Εισαγωγή γραμματικού φαινομένου

Ρήμα Α' Συζυγίας: Δίνεται η κλίση και τα βασικά ρήματα σε πίνακες. Δίνεται το οριστικό και το αόριστο άρθρο και η κλίση των ουσιαστικών στα τρία γένη. Ακολουθούν ασκήσεις αντιστοίχισης ή συμπλήρωσης κενών για εξάσκηση και εμπέδωση του γραμματικού φαινομένου κτλ. (10 λεπτά).

4^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή προφορικού λόγου:

α. Ο διδάσκων ζητά από τους σπουδαστές σε ζεύγη ή σε μικρές ομάδες να πάνε για να παραγγείλουν το φαγητό τους ή ένα καφέ/ αναψυκτικό ή να αγοράσουν κάτι από το περίπτερο. (5 λεπτά).

β. Δίνεται παιχνίδι ρόλων που παίζεται σε ζεύγη (5 λεπτά)

5^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή γραπτού λόγου

Φτιάχνουμε στην τάξη έναν κατάλογο με φαγητά, ποτά, κ.ά. (10 λεπτά)

6^η Φάση: Δραστηριότητες Αξιολόγησης

Γράφουν το λεξιλόγιο σε κατηγορίες ή συμπληρώνουν τις λέξεις σε εικόνες.

Φύλλο εργασίας

- Πού τρώμε στην Ελλάδα; - Πού πάμε για φαγητό;



στην ταβέρνα



στο εστιατόριο



στο καφέ - στο μεζεδοπωλείο



στο ψητοπωλείο - στο σουβλατζίδικο



στην καντίνα



στο κυλικείο

Φαγητά

Ορεκτικά / Μεζέδες



μελιτζάνες με τυρί



αλοιφές

Σαλάτες



χωριάτικη



βραστά λαχανικά

Κυρίως πιάτα



γεμιστά



παϊδάκια

Επιδόρπια / Γλυκά



χαλβάς



γλυκό κουταλιού

Ποτά



το κρασί (λευκό / κόκκινο)



η ρετσίνα



το ούζο



η ρακή / το ρακί / το τσίπουρο



η μπίρα



το νερό

Φαγητό στο χέρι / στον δρόμο:

- Θα ήθελα ...

✓ ελληνικό φαγητό



μια πίτα (με) γύρο



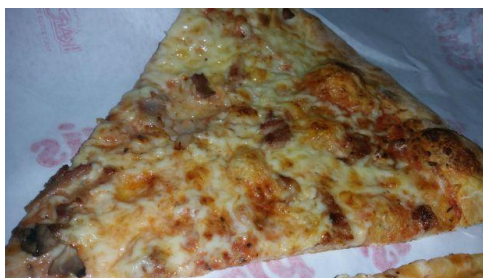
σουβλάκια
(χοιρινά ή από κοτόπουλο)



μια μπουγάτσα
(με κρέμα / τυρί / σπανάκι / κιμά)



μια σπανακόπιτα / μια τυρόπιτα



ένα κομμάτι πίτσα



ένα κουλούρι (Θεσσαλονίκης)



κάστανα



λουκουμάδες

✓ **αραβικό φαγητό**



μια αραβική πίτα με φαλάφελ



ένα σαλέπι

✓ **καφέ**



έναν ελληνικό καφέ



ένα φραπέ



έναν φρέντο εσπρέσο



έναν καπουτσίνο

αλλά και ...



ένα τσάι



έναν (φυσικό) χυμό

Παρακαλώ;



Τι θέλετε, παρακαλώ;

Τι καφέ θέλετε;
ελληνικό, φραπέ,
καπουτσίνο,
εσπρέσο...;

Ένα τσάι



και μία τυρόπιτα



Παρακαλώ, έναν καφέ



και ένα τοστ



Ένα φραπέ μέτριο με γάλα



μία κόκα κόλα



μία λεμονάδα



μία πορτοκαλάδα



μία μπύρα



μία σαλάτα



μία τυρόπιτα



μία σπανακόπιτα



μία πίτσα



μία σοκολάτα

ένα νερό



ένα γάλα



ένα παγωτό



ένα γιαούρτι



ένα τσάι



ένα ούζο



ένα κρασί



ένα τζατζίκι



ένα σουβλάκι



ένα τοστ



ένα ψωμί



έναν καφέ



ένα(ν) γύρο με πίτα



ένα(ν) χυμό



Παρακαλώ...
Θα ήθελα...

5. Μιλάμε σε ζευγάρια: Ένας σερβιτόρος και ένας πελάτης ή πελάτες

Στο εστιατόριο / Στην ταβέρνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΚΟΥΖΙΝΑ			
...μαγειρεμένα ΚΑΘΕ ΜΕΡΑ με κέφι και μεράκι			
ΜΕ ΚΙΜΑ		ΘΑΛΑΣΣΙΝΕΣ ΓΕΥΣΕΙΣ	
Παστίτσιο	6,00	Μπακαλιάρος σκορδαλιά	6,50
Μουσακάς	6,00	Γαλέος σκορδαλιά	6,50
Σουτζουκάκια	6,00	Βακαλάος στο φούρνο	6,50
Γιουβαρλάκια	6,00	Πέρκα πλακύ	6,50
Μακαρόνια με κιμά	6,00	Γλώσσα με πατάτες φούρνου	6,50
Παπουτσάκι	6,00	Σουπιές με σπανάκι	6,50
Λαχανοντολμάδες	6,00	Σουπιές με μακαρονάκι κοφτό	6,50
Κεφτεδάκια τηγανητά	6,00	Χταπόδι με μακαρονάκι κοφτό	6,50
		Καλαμαράκια τηγανητά	6,00
		Γαύρος τηγανητό	6,00
		Γαύρος ριγανάτος φούρνου	6,00
		Λιθρίνι στο φούρνο	6,50
ΖΥΜΑΡΙΚΑ		ΛΑΔΕΡΑ	
Λαζάνια αλά κρεμ	6,00	Γεμιστά	5,00
Μακαρόνια με σάλτσα	3,00	Μπάμιες	5,00
Γιουβέτσι σκέτο	3,00	Φασολάκια	5,00
Χυλοπίτες	3,00	Αρακάς	5,00
Μακαρονάκι κοφτό	3,00	Αγκινάρες αλά πολίτα	5,00
Πέννες	3,00	Σπανακόρυζο	5,00
		Μπριάμ	5,00
		Μελιτζάνες ιμάμ	5,00
ΟΣΠΡΙΑ		ΣΟΥΠΕΣ	
Γίγαντες φούρνου	5,00	Κοτόσουπα	5,00
Φασολάδα	4,80	Ψαρόσουπα	6,50
Φακές	4,80	Μοσχαράκι Βραστό	6,50
Ρεβύθια	4,80	Πατσάς	5,00

ο κατάλογος / το μενού

Ο σερβιτόρος παίρνει παραγγελία.

- Παρακαλώ, τι θα πάρετε;
- Τι έχετε σήμερα;
- Από ζυμαρικά έχουμε μακαρόνια με κιμά και παστίτσιο. Από όσπρια έχουμε φασολάδα και από λαδερά έχουμε γεμιστά, αρακά και μελιτζάνες ιμάμ. Δεν έχουμε, όμως, ψάρια και θαλασσινά σήμερα, δυστυχώς.
- Εντάξει. Έχετε σούπες;
- Βεβαίως. Κοτόσουπα και σούπα με λαχανικά.
- Θα ήθελα μια κοτόσουπα με λεμόνι και μια φέτα.
- Μάλιστα. Τι θα πιείτε;
- Ένα μπουκάλι κρύο νερό, παρακαλώ.

Στο ψητοπωλείο



Πίττα - Σουβλάκι

Πίττα γύρος χοιρινός	1,70 €
Πίττα σουβλάκι χοιρινό	1,70 €
Πίττα σουβλάκι κοτόπουλο	1,90 €
Πίττα γύρος κοτόπουλο	1,90 €
Πίττα κεμπάπ	1,90 €
Πίττα λουκάνικο	1,90 €
(Φρανκφούρτης, χωριάτικο ή ριγαντό)	
Πίττα κοτόπουλο πανέ	2,00 €
Πίττα χειροποίητο μπιφτέκι	2,00 €
Σουβλάκι χοιρινό	1,40 €
Σουβλάκι κοτόπουλο	1,60 €
Κεμπάπ	1,60 €
Λουκάνικο	1,60 €

Ορεκτικά

Ψωμί ψητό /ατομ.	0,50€
Πατάτες τηγανιτές	2,00 €
Τυροπιτάκια	3,00 €
Ζαμπονοτυροπιτάκια	3,00 €
Σαγανάκι	3,50 €
Φέτα ψητή	4,50 €
Τυροκαυτερή	2,50€
Φέτα	2,50€
Τζατζίκι	2,50€
Πιπεριές γεμιστές	3,50 €
Κρεμμύδια πανέ	3,00 €
Καυτερά	3,50 €



Ποικιλία

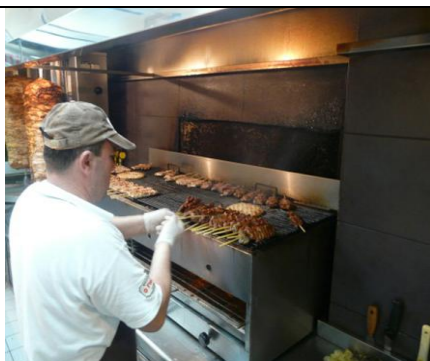
κρεατικά, ορεκτικά, πατάτες, σως και τζατζίκι 7,00 € το άτομο

Σαλάτες

Χωριάτικη	4,50 €
Ντομάτα	4.00 €
Μαρούλι	4.00 €
Λάχανο	4.00 €
Χόρτα	4,50 €
Κοτοσαλάτα	5.50 €
Σαλάτα Σεφ	5.50 €

Ψητά Σούβλας

Αρνί (τιμή κιλού)	25,00 €
Κοτόπουλο (τιμή κιλού)	8,80 €
Κοκορέτσι (πατάτες)	6,00 €
Κοντοσούβλι (πατάτες)	6,00 €
Φριγαδέλι (πατάτες)	6,00 €
Σπλινάντερο (πατάτες)	6,00 €
Κοντοσούβλι κοτόπουλο	6,00 €



Παραγγέλνουν για το σπίτι / πακέτο.

- Θα ήθελα μια πίττα με γύρο και δύο πίτες με σουβλάκι.
- Για εδώ;
- Όχι, πακέτο για το σπίτι.
- Τι βάζουμε μέσα;
- Στον γύρο απ' όλα, αλλά τα σουβλάκια χωρίς κρεμμύδι.
- Έτοιμα. Θέλετε τίποτα άλλο;
- Ναι, ένα μπουκάλι νερό, μια μπίρα και μια πορτοκαλάδα.
- Ορίστε. 13 (δέκα τρία) ευρώ, παρακαλώ.
- Σας δίνω 20 (είκοσι) ευρώ.
- Τα ρέστα σας και η απόδειξή σας. Καλή όρεξη!
- Ευχαριστώ

Για καφέ

καφέδες / ροφήματα

espresso μονό _____	1,20
espresso διπλό _____	1,60
cappuccino μονό _____	1,40
cappuccino διπλό _____	1,60
espresso freddo _____	1,60
cappuccino freddo _____	1,60
ελληνικός μονός _____	1,10
ελληνικός διπλός _____	1,60
γαλλικός φίλτρου _____	1,60
σοκολάτα ζεστή / κρύα _____	2,20
σοκολάτα βιενουά _____	2,40
φραπέ _____	1,20
freddochino _____	2,60
γρανίτα φράουλα / λεμόνι _____	2,10
τσάι παγωμένο _____	2,50
σιρόπια/ σαντιγύ _____	0,30



το φλιτζάνι του καφέ

Τέσσερις (4) φίλες πάνε για καφέ.

- Παρακαλώ, τι θα πάρετε;
- Έναν ελληνικό γλυκό.
- Εγώ έναν ελληνικό σκέτο.
- Έναν διπλό εσπρέσο.
- Κι ένα φραπέ γλυκό με γάλα.

Φαγητό στον δρόμο

Πάμε ...



...για λουκουμάδες με μέλι / πραλίνα;



...για χυμό/ νερό/ καφέ / αναψυκτικό;



... για παγωτό χωνάκι / κυπελάκι;



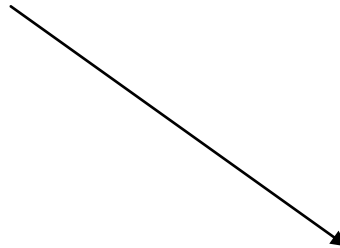
... για σάντουιτς και σουβλάκι;

Δραστηριότητες

1. Ταιριάζω τις εικόνες με τις φράσεις για παραγγελία.



Μία (μερίδα) λουκουμάδες με παγωτό.



Θα ήθελα ένα ούζο με μεζέ.



Ένα φραπέ γλυκό με γάλα.



Ένα σουβλάκι με πίτα.



2. Γράφω 2 (δύο) λέξεις που ταιριάζουν κάτω από κάθε εικόνα.

μπριζόλες – καφές – μακαρόνια – καλαμαράκια – πίτα γύρο – παγωτό – πίτσα
– σουβλάκι – τσάι – γεμιστά – ψάρια – χυμός



μπριζόλες

3. Βάζω τις φράσεις στη σειρά και φτιάχνω έναν διάλογο.

- Και από κυρίως πιάτα;
- Τι έχετε από ορεκτικά;
- Μια κρύα μπίρα, παρακαλώ.
- Θα ήθελα χούμους, παϊδάκια και μια χωριάτικη σαλάτα.
- Κοτόπουλο, μπιφτέκι και παϊδάκια.
- Παρακαλώ; Τι θα πάρετε;
- Θέλετε μπίρα, κρασί, νερό;
- Έχουμε κολοκυθάκια, χταποδάκι και χούμους.

- Παρακαλώ; Τι θα πάρετε;
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

- Ευχαριστώ. Τα ρέστα σας και η απόδειξή σας.
- Αμέσως. ... Πώς πληρώνετε; Με κάρτα ή με μετρητά;
- Σας ευχαριστώ πολύ.
- Τον λογαριασμό, παρακαλώ.
- Με μετρητά. Ορίστε.

- Τον λογαριασμό, παρακαλώ,
- _____
- _____
- _____
- _____

4. Βάζω σε κύκλο τη σωστή απάντηση.

1. - Πάμε για καφέ;
α. - Έναν ελληνικό μέτριο.
☒ β. - Ναι, πάμε.
2. - Παιδιά, τι θέλετε για φαγητό;
α. - Χυμό και αναψυκτικό.
β. - Σουβλάκι και πατάτες.
3. - Τι σαλάτες έχετε;
α. - Χωριάτικη, τζατζίκι και μπρόκολο.
β. - Μπιφτέκι, κοτόπουλο και μπριζόλες.
4. - Θέλετε τίποτα άλλο, κύριε;
α. - Όχι, ευχαριστώ.
β. - Καλή όρεξη.
5. - Μπορούμε να έχουμε έναν κατάλογο;
α. - Αμέσως.
β. - Ορίστε τα ρέστα σας.
6. - Τι θα πιείτε;
α. - Τον λογαριασμό, παρακαλώ.
β. - Ένα μπουκάλι κρασί, παρακαλώ.
7. - Τι θα πάρετε;
α. - Ένα τσάι.
β. - Ένα εστιατόριο.
8. - Στην υγειά μας, παιδιά!
α. - Γεια μας!
β. - Ευχαριστούμε!



Άρθρα και ουσιαστικά: Ονομαστική

Αρσενικά ♂		Θηλυκά ♀		ουδέτερα ∅	
ο	φίλος	η	φίλη	το	βιβλίο
ένας	άντρας	μία	γυναίκα	ένα	παιδί
ο	φοιτητής	η			πρόβλημα
	Νίκος		Ελένη		
	Κώστας		Μαρία		
	Γιάννης				

5. Βάζω τα άρθρα: ο, η, το και ένας, μια/μία, ένα

1. η / <u>μ</u> ια σοκολάτα 	2. ____ σπίτι 	3. ____ νερό 
4. ____ χυμός 	5. ____ τυρόπιτα 	6. ____ κρασί 
7. ____ στάση 	8. ____ λεωφορείο 	9. ____ εισιτήριο 
10. ____ λογαριασμός 	11. ____ τραπέζι 	12. ____ καρέκλα 
13. ____ παγωτό 	14. ____ σαλάτα 	15. ____ ψωμί 
16. ____ ταβέρνα 	17. ____ πρόγραμμα 	18. ____ τράπεζα 
19. ____ ξενοδοχείο 	20. ____ φαρμακείο 	21. ____ πλατεία 
22. ____ περίπτερο 	23. ____ ταξί 	24. ____ διαβατήριο 

Ενεστώτας: Ρήματα Α

εγώ	μένω
εσύ	μένεις
♂ αυτός ♀ αυτή ∅ αυτό	μένει
εμείς	μένουμε
εσείς	μένετε
♂ αυτοί ♀ αυτές ∅ αυτά	μένουν(ε)

δεν	μένω
	μένεις
	μένει
	μένουμε
	μένετε
	μένουν(ε)

θέλω
έχω
ξέρω
περιμένω
πηγαίνω
δουλεύω
κάνω
ψάχνω
διαβάζω
αγοράζω
ψωνίζω

6. Βρίσκω τη σωστή απάντηση.

- | | |
|------------------------------------|--------------------------------------|
| 1. Πού μένεις; | ___ Περιμένουν το λεωφορείο. |
| 2. Έχετε διαβατήριο; | <u>1</u> Μένω στη Θεσσαλονίκη. |
| 3. Πού πηγαίνει ο Χασάν; | ___ Όχι, δεν δουλεύω εδώ. |
| 4. Τι θέλουν ο Μαρκ και η Ελένα; | ___ Ναι, έχουμε. |
| 5. Δουλεύεις στην Ελλάδα; | ___ Κάνει ένα ευρώ και είκοσι λεπτά. |
| 6. Τι κάνετε; | ___ Πηγαίνει στο φαρμακείο. |
| 7. Πόσο κάνει το ψωμί; | ___ Πολύ καλά, εσείς; |
| 8. Τι περιμένουν; | ___ Θέλουν καφέ και χυμό. |
| 9. Ξέρετε ελληνικά; | ___ Αγοράζω νερό και μπισκότα. |
| 10. Τι αγοράζεις από το περίπτερο; | ___ Ναι, ξέρουμε λίγο. |

7. Βάζω τις προτάσεις στη σωστή σειρά και φτιάχνω έναν διάλογο.

	Θα περιμένω τηλεφώνημά σου! Σ' ευχαριστώ.
	Καλά, αλλά ψάχνω δουλειά. Εσύ δουλεύεις;
	Θέλουν άλλον για δουλειά; Είμαι καλός σερβιτόρος!
1.	Γεια σου, Σαλέχ. Τι κάνεις;
	Δεν ξέρω, αλλά θα ξέρω αύριο, εντάξει;
	Καλά, εσύ;
	Ναι, δουλεύω σε μια ταβέρνα, στην κουζίνα.
	Εντάξει, σ' ευχαριστώ πολύ, τα λέμε αύριο. Γεια σου!

8. Φτιάχνω έναν κατάλογο με φαγητά, ποτά και γλυκά που μου αρέσουν.

Φαγητά	Γλυκά	Ποτά / Ροφήματα
το σουβλάκι η ντοματοσαλάτα	ο μπακλαβάς ο χαλβάς	ο ελληνικός καφές το κρασί

Σχέδιο 3. Στην αγορά: Ψωνίζω τρόφιμα	
Επίπεδο γλωσσομάθειας	Επίπεδο A1- Βασικός χρήστης
Ομάδα-Στόχος	Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, επιπέδου αρχαρίων.
Μέθοδος Διδασκαλίας	Διδασκαλία στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης μέσω κειμένων (προφορικών ή γραπτών) κατά το δυνατόν αυθεντικών και επικοινωνιακών δραστηριοτήτων που προσομοιάζουν αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις αλλά και εστίαση σε γλωσσικά στοιχεία (όπως τύπους μορφολογίας και σύνταξης) απαραίτητα για την επικοινωνία και την εκτέλεση των δραστηριοτήτων.
Ενδεικτική Διάρκεια	2 διδακτικές ώρες
Θεματική Ενότητα Περίσταση Επικοινωνίας	Αγορές - Στα μαγαζιά
Γενικός Εκπαιδευτικός Στόχος	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι σε θέση να ψωνίσουν βασικά τρόφιμα και άλλα είδη που τους είναι απαραίτητα στην καθημερινότητά τους.
Ειδικοί Εκπαιδευτικοί Γλωσσικοί Στόχοι	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι σε θέση: • να ζητήσουν τα είδη/τα τρόφιμα που επιθυμούν στον φούρνο, στο σουπερμάρκετ, στο κρεοπωλείο, στη λαϊκή κ.ά. • να καταλάβουν πόσο κοστίζει ένα προϊόν και να πληρώσουν • να μπορούν να μετρούν από το 0 ως το 1000
Γλωσσικές Δεξιότητες	Παραγωγή προφορικού λόγου Διάδραση (ανταλλαγή πληροφοριών)
Πηγές Υλικού Διδακτικό υλικό	- <u>Greek for refugees: Xenios Zeus/ Ελληνικά για πρόσφυγες: Ξένιος Ζεύς</u> – Υποστηρικτικό Υλικό (Support material) (Τακούδα 2017) ¹⁴ - Διαδικτυακό Υποστηρικτικό Υλικό (Σεχίδου 2017) ¹⁵ -Κατασκευασμένο υλικό (Κοκκινίδου&Τριανταφυλλίδου)
Επιλογή Γλωσσικών Πράξεων	Έχετε... ; Παρακαλώ μου βάζετε... ; Πόσο κάνει; • Στον φούρνο - Παρακαλώ ένα ψωμί, ένα κουλούρι και μία τυρόπιτα. - Ορίστε. Κάνουν 3 (τρία) ευρώ. • Στη λαϊκή - Παρακαλώ μπορώ να έχω μια σακούλα; - Τα μήλα είναι 2 κιλά και κάνουν 3 (τρία) ευρώ. • Στον ψαρά Τι μικρά ψάρια έχετε σήμερα; - Γαύρο και σαρδέλα. - Μου βάζετε μισό κιλό; • Στο περίπτερο - Ένα νερό και μια σοκολάτα, παρακαλώ - Το νερό είναι στο ψυγείο και οι σοκολάτες εδώ. Ποια θέλετε;

¹⁴ <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6515> (ημερομηνία πρόσβασης 17.3.2017)

¹⁵ <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6535>

Επιλογή Λεξιλογίου	Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με τα ψώνια, τις αγορές και το κόστος των προϊόντων
Επιλογή Μορφοσυντακτικών Φαινομένων	▪ Ρήματα Α' συζυγίας: αγοράζω, ψωνίζω, πληρώνω, παίρνω, δίνω, βάζω, κοστίζει, κάνει, έχει κτλ ▪ Οριστικό άρθρο και ουσιαστικά στην ονομαστική και αιτιατική ενικού και πληθυντικού.
Επιλογή Δραστηριοτήτων	α. ερωτήσεις & απαντήσεις: δάσκαλος προς μαθητές και μαθητές μεταξύ τους σε ζεύγη ή σε ομάδες β. απλές περιγραφές γ. παιχνίδια ρόλων
Επιλογή Δραστηριοτήτων Αξιολόγησης	Ομαδοποίηση λεξιλογίου σε καταλόγους Αντιστοίχιση λεξιλογίου με εικόνες Ομαδοποίηση λεξιλογίου σε κατηγορίες και δημιουργία μικρής ιστορίας ή διαλόγου
Τρόπος εργασίας	Εργασία σε ζεύγη, σε ομάδες, συζήτηση με όλη την τάξη, ατομική εργασία
Διδακτικά μέσα	Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας, φύλλα εργασίας
Φύλλα εργασίας	Φύλλα με κείμενο/διάλογους και ασκήσεις, προετοιμασμένα όλα από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα ή από εγχειρίδιο διδασκαλίας Γ2

Πορεία μαθήματος:

1^η φάση: Εισαγωγή-Αφόρμηση-Προσανατολισμός

Ο διδάσκων ξεκινά το μάθημα ρωτώντας τους σπουδαστές για τα τρόφιμα, φαγητά και ποτά που τους αρέσουν ή τρώνε στην Ελλάδα ή στη χώρα τους (ενεργοποίηση προηγούμενης γνώσης). Εκείνοι απαντούν μονολεκτικά ή με απλές φράσεις/προτάσεις. Κατά τη διάρκεια της εισαγωγικής αυτής δραστηριότητας ο εκπαιδευτικός μπορεί να δείχνει εικόνες και λέξεις με τα τρόφιμα για να τους βοηθά να ολοκληρώσουν την περιγραφή τους και να γίνεται παράλληλα σταδιακή εισαγωγή του λεξιλογίου. (5-10 λεπτά).

2^η Φάση: Παρουσίαση κειμένου/διαλόγου - Λεξιλόγιο

Κείμενο-Διάλογος: Ο διδάσκων διαβάζει ένα κείμενο/ έναν διάλογο στην τάξη ή το διαβάζουν 2-3 μαθητές παίζοντας τους ρόλους (κατανόηση γραπτού λόγου) ή ακούν έναν διάλογο από ηχητικό αρχείο (κατανόηση προφορικού λόγου) με σχετικό θέμα (στην αγορά, στη λαϊκή, στα μαγαζιά) και μετά το διαβάζουν ή παίζουν στην τάξη. Πραγματοποιούνται απλές προφορικές ερωτήσεις κατανόησης κειμένου. Αν ο δάσκαλος θεωρεί ότι το κείμενο που θα ακούσουν ή θα διαβάσουν έχει μεγάλο αριθμό άγνωστων λέξεων, μπορεί να δώσει μέρος του λεξιλογίου σε εικόνες ή να αφηγηθεί την ιστορία που θα ακούσουν συνοπτικά με απλά λόγια, δίνοντας λέξεις κλειδιά στον πίνακα ή δείχνοντας

εικόνες πριν την παρουσίαση του κειμένου. Ακολουθούν ερωτήσεις κατανόησης κειμένου (ανοιχτού τύπου, σωστό/λάθος, πολλαπλής επιλογής) τις οποίες απαντούν και κατόπιν συμπληρώνουν τις ασκήσεις στην τάξη. (5-10 λεπτά). Έπειτα, οι σπουδαστές μπορούν να διαβάσουν, «να παίξουν» τον διάλογο σε ζευγάρια ή/και να τον προσαρμόσουν στις δικές τους ανάγκες και ψώνια σε άλλα μαγαζιά. Ο διδάσκων ακούει τα ζεύγη/ομάδες και βοηθά/διορθώνει προφορά και επιτονισμό, όπου χρειάζεται.

Εξάσκηση λεξιλογίου: Δραστηριότητες: Οι σπουδαστές βλέπουν εικόνες από διαφορετικά τρόφιμα και άλλα είδη από το σουπερμάρκετ και τις περιγράφουν όλοι μαζί ή/και σε καρτέλες, φωτογραφίες ή διαφάνειες. Επίσης βλέπουν αντικείμενα, έπιπλα, συσκευές και άλλα οικιακά αντικείμενα και γίνεται εξάσκηση του λεξιλογίου (π.χ. συνδυάζουν καρτέλες/εικόνες με λέξεις, χωρίζουν τα τρόφιμα ανά κατηγορία κτλ.). Εδώ μπορεί να γίνει χρήση εικονογραφημένου λεξικού¹⁶ ανά θεματική ή υπολογιστή με διαφάνειες ως αναφορά για το λεξιλόγιο. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να ενταχθεί σε ένα σενάριο, για παράδειγμα ότι πάνε για ψώνια γιατί θα μαγειρέψουν το βράδυ για φίλους στο σπίτι και επομένως αποφασίζουν τι θα μαγειρέψουν και ετοιμάζουν τον κατάλογο με τα ψώνια. Το ίδιο μπορεί να γίνει με όλα τα διαφορετικά μαγαζιά που ψωνίζουμε: σουπερμάρκετ, μανάβικο, κρεοπωλείο, ιχθυοπωλείο/ψαράδικο, περίπτερο, στην κεντρική αγορά.

Ομάδα Α: Ο διδάσκων ή/και οι σπουδαστές φέρνουν στη τάξη φυλλάδια με προσφορές από διάφορα μαγαζιά και μαθαίνουν το λεξιλόγιο.

Ομάδα Β: Ψάχνει τις τιμές των προϊόντων που χρειάζεται να αγοράσουν.

Ο διδάσκων δίνει καρτέλες με το νέο λεξιλόγιο ή εικόνες σε κάθε ομάδα και ζητάει να φτιάξουν ερωτήσεις που θα θέσουν σε άλλη ομάδα που τις απαντά κ.ο.κ.

Οι δραστηριότητες αυτές πραγματοποιούνται στην τάξη με τη συμμετοχή όλων των μαθητών μαζί ή σε ομάδες ανάλογα με τον χρόνο και τον αριθμό και τον τύπο της δραστηριότητας. (15-20 λεπτά)

3^η Φάση: Εστίαση στη γλώσσα -Εισαγωγή γραμματικού φαινομένου

Οριστικό και αόριστο άρθρο και ουσιαστικά στην ονομαστική (και αιτιατική) :

Οι καρτέλες με το λεξιλόγιο μπορούν να είναι διαφορετικά χρώματα (γαλάζιο, κόκκινο/ροζ και κίτρινο) ή να είναι χωρισμένες σε χρωματιστές στήλες ανάλογα με το γένος και να ζητηθεί από τους μαθητές να βρουν τα γένη από τις καταλήξεις ή σε άλλη περίπτωση να συμπληρώσουν τις καταλήξεις (εστίαση στον τύπο). Παράλληλα

¹⁶ Βλ. ενδεικτικά Εικονογραφημένο λεξικό Α', Β', Γ' Δημοτικού
<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSDIM-C105/664/4333,19760/>

διδάσκονται το αόριστο και οριστικό άρθρο στον ενικό (ονομαστική και αιτιατική). (πχ. η/μία σακούλα. *Ορίστε η σακούλα με τα ψώνια σας. Θέλω μια σακούλα για (να βάλω) πορτοκάλια* κ.ά. Είναι σημαντικό να συνειδητοποιήσουν οι σπουδαστές ότι το γένος δεν συνδέεται με έμψυχα και άψυχα αντικείμενα. Κατόπιν, μπορούν να αναγνωρίσουν σχετικό λεξιλόγιο και τα γένη των λέξεων μέσα στο κείμενο. Δίνεται συνοπτικός πίνακας με τα 3 γένη, παραδείγματα και τις καταλήξεις για να τον συμπληρώσουν. Ακολουθούν ασκήσεις αντιστοίχισης ή συμπλήρωσης κενών για εξάσκηση και εμπέδωση του γραμματικού φαινομένου, κρυπτόλεξου με το λεξιλόγιο κτλ.. Τα περιγραφικά επίθετα, επίσης, μπορούν να διδαχθούν με τον ίδιο τρόπο και να συνδυαστούν με ουσιαστικά ώστε σταδιακά να παρουσιαστεί η συμφωνία επιθέτων και ουσιαστικών στον ενικό και αργότερα στον πληθυντικό αριθμό. (15-20 λεπτά)

Ρήματα Α' συζυγίας σε -ω: αγοράζω, ψωνίζω, θέλω, πληρώνω, δίνω, παίρνω, έχω, πηγαίνω κ.ά. Δίνεται η κλήση σε πίνακα και ακολουθούν προφορικές ασκήσεις με ερωτοαπαντήσεις χρησιμοποιώντας τα ρήματα που σχετίζονται με τη θεματική ενότητα. Ακολουθούν ασκήσεις αντιστοίχισης, με κενά κ.ά.

4^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή προφορικού λόγου:

Ο διδάσκων ζητά από τους σπουδαστές σε ζεύγη ή σε μικρές ομάδες να πάνε για ψώνια και να αγοράσουν ό,τι χρειάζονται (10 λεπτά).

β. Δίνεται παιχνίδι ρόλων που παίζεται σε ζεύγη (10 λεπτά)

Ρόλος Α: Πηγαίνεις για ψώνια στο μανάβικο και στο σουπερμάρκετ της γειτονιάς σου (λεξιλόγιο: φρούτα, λαχανικά απορρυπαντικά, είδη σπιτιού κτλ.)

Ρόλος Β: Είσαι υπάλληλος/πωλητής σε ένα μαγαζί ή στη λαϊκή και έρχονται πελάτες να ψωνίσουν.

5^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή γραπτού λόγου

Ο διδάσκων ζητάει από τους σπουδαστές να φτιάξουν στην τάξη έναν κατάλογο με τα ψώνια της εβδομάδας.

6^η Φάση: Δραστηριότητες Αξιολόγησης

Οι σπουδαστές γράφουν το λεξιλόγιο σε κατηγορίες ή συμπληρώνουν τις λέξεις σε εικόνες με τρόφιμα.

Άλλες προτεινόμενες θεματικές:

Το ίδιο μπορεί να γίνει και με άλλες παρεμφερείς θεματικές:

α. ψώνια σε μικρά μαγαζιά της γειτονιάς

β. τρόφιμα από το κοινωνικό παντοπωλείο

Φύλλο εργασίας:

Πού ψωνίζουμε; Πού πάμε για ψώνια;

- Πού αγοράζουμε τρόφιμα στη Θεσσαλονίκη;



στο Καπάνι / στην αγορά Βλάλη



στο Μοδιάνο



στη λαϊκή (αγορά)



στο μανάβικο



ο μανάβης

- Πώς λέμε το κατάστημα / το μαγαζί;



φούρνος



περίπτερο



κρεοπωλείο



ιχθυοπωλείο (ψαράδικο)



παντοπωλείο



μπακάλικο



μίνι μάρκετ



σούπερμάρκετ

Είδη διατροφής και πρώτης ανάγκης

Στον φούρνο



➤ ψωμί



➤ κουλούρι



➤ τυρόπιτα



Στο κρεοπωλείο / Στον χασάπη



➤ κρέας
(αρνί,
μοσχάρι,
χοιρινό)



➤ κιμάς



➤ μπριζόλες
/ παιδάκια



➤ κοτόπουλο



Στη λαϊκή / Στο μανάβικο



Λαχανικά	Φρούτα
ντομάτα (-ες) 	μήλο (-α) 
αγγούρι (-ια) 	αχλάδι (-ια) 
πιπεριά (-ες) 	μπανάνα (-ες) 
κρεμμύδι (-ια) 	πορτοκάλι (-ια) 
λάχανο (-α) 	μανταρίνι (-ια) 
καρότο (-α) 	λεμόνι (-ια) 
μαρούλι (-ια) 	φράουλα (-ες) 
σπανάκι 	κεράσι (-ια) 
πατάτα (-ες) 	βερίκοκο (-α) 
κολοκυθάκι (-ια) 	ροδάκινο (-α) 
μελιτζάνα (-ες) 	καρπούζι (-ια) 
παντζάρι (-ια) 	πεπόνι (-ια) 
μπρόκολο 	σταφύλι (-ια) 
μαϊντανός 	

Πόσο κάνει το καρπούζι; το μαρούλι;	Ογδόντα λεπτά το κιλό (0,80€) Πενήντα λεπτά το ένα (0,50€)
Πόσο κάνουν οι ντομάτες; τα λεμόνια;	Δύο ευρώ το κιλό (2€) Ενάμισι ευρώ το κιλό (1,50€)

Στο ψαράδικο / Στο ιχθυοπωλείο



- ψάρια (σαρδέλα, γαύρος, τσιπούρα κ.ά.)



- θαλασσινά (χταπόδι, καλαμάρι, μύδια κ.ά.)



Στο σουπερμάρκετ / Στο παντοπωλείο



- γάλα



- δημητριακά



- γιαούρτι



- όσπρια
(φασόλια,
φακές, ρεβίθια)



- αλάτι



- πιπέρι



➤ τυρί
(φέτα, κασέρι)



➤ βούτυρο



➤ αυγά



➤ ζάχαρη



➤ ελιές



➤ καφές



➤ λάδι



➤ τσάι



➤ ξύδι



➤ χαρτί υγιείας /
τουαλέτας



➤ χαρτί κουζίνας

➤ κρασί



➤ σαπούνι



➤ ρύζι



➤ απορρυπαντικά



Στο περίπτερο / Στο μίνι-μάρκετ



➤ νερό



➤ παγωτό



➤ χυμός



➤ εισιτήριο



➤ αναψυκτικό



➤ εφημερίδα



➤ σοκολάτα

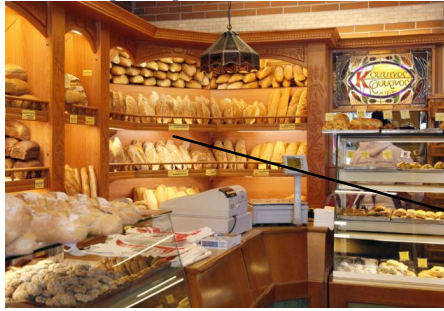


➤ τσιγάρα



Διάλογοι

Στον φούρνο



το ψωμί

- Καλημέρα σας;
- Ένα ψωμί, παρακαλώ.
- Θέλετε τίποτα άλλο;
- Ναι, και μια τυρόπιτα.
- Γεια σας, έχετε κουλούρι;
- Ναι, φυσικά. Έχουμε σκέτο, με τυρί και με σταφίδες.
- Ένα κουλούρι με τυρί, παρακαλώ. Πόσο κάνει;
- Ένα ευρώ. Ορίστε.

Στη λαϊκή / Στο μανάβικο



τα μήλα

- Καλημέρα, τι να σας βάλω;
- 1 (ένα) κιλό μήλα, (1/2) μισό κιλό λεμόνια, ένα κιλό ντομάτες και ένα αγγούρι.
- Ορίστε. Θέλετε τίποτε άλλο;
- Ναι, θέλω και 2 (δύο) κιλά πατάτες.
- Έτοιμα. Όλα μαζί κάνουν 5 (πέντε) ευρώ.
- Ορίστε 10 (δέκα) ευρώ.
- Ευχαριστώ. Τα ρέστα σας.

Στο παντοπωλείο / Στον πάγκο με τα τυριά στο σουπερμάρκετ



ο πάγκος με τα τυριά

- Ποιος έχει σειρά, παρακαλώ;
- Γεια σας, θα ήθελα ένα κομμάτι φέτα.
- Τι κομμάτι θέλετε, μικρό ή μεγάλο;
- Ένα μικρό κομμάτι, περίπου ένα τέταρτο.
- Αυτό εδώ, είναι καλό;
- Ναι, καλό είναι. Θέλω και μισό κιλό γιαούρτι.
- Έτοιμα, κύριε. Κάτι άλλο;
- Όχι, ευχαριστώ.

Στο περίπτερο



το ψυγείο

- Καλημέρα, έχετε εισιτήρια;
- Ναι, πόσα θέλετε;
- Θα ήθελα 3 (τρία) εισιτήρια.
- Ορίστε. Θέλετε τίποτα άλλο;
- Και ένα μικρό νερό, παρακαλώ.
- Έχει έξω, στο ψυγείο.
- Εντάξει, πόσο κάνουν;
- Όλα μαζί, 3 (τρία) ευρώ και 50 (πενήντα) λεπτά.

Δραστηριότητες – Ασκήσεις

1. Ταιριάζω την κάρτα με τα πράγματα που αγοράζουμε από το κατάστημα.



ψάρια και θαλασσινά



ψωμί και κουλούρι



τρόφιμα και ποτά



κρέας (κοτόπουλο, μπριζόλες, κιμά)



φρούτα και λαχανικά

2. Γράφω 3 (τρεις) λέξεις κάτω από κάθε εικόνα.

σαρδέλες - μπανάνες - αρνάκι - κουλούρι - λάδι - εφημερίδα - ψωμί - χταπόδι -
κιμάς - όσπρια - εισιτήριο - μήλα - κρασί - κοτόπουλο - νερό - ντομάτες -
τυρόπιτα - καλαμάρι



σαρδέλες,



3. Παιχνίδια ρόλων

Ρόλος Α: Είστε πελάτης/πελάτισσα, ψωνίζετε φρούτα και λαχανικά ή ψάρια ή κρέας;

Ρόλος Β: Είστε πωλήτης/πωλήτρια, δουλεύετε σε ένα κατάστημα ή στη λαϊκή.

Φράσεις

ο πωλητής / η πωλήτρια:

- Καλημέρα, τι να σας δώσω / βάλω;
- Θέλετε κάτι άλλο / τίποτα άλλο;
- Πόσο να βάλω;
- Έτοιμα. Ορίστε.
- Τρία ευρώ, παρακαλώ.

ο πελάτης / η πελάτισσα:

- Ένα ψωμί, παρακαλώ.
- Θέλω / Θα ήθελα ένα μπουκάλι νερό και ένα πακέτο τσιγάρα.
- Ένα κιλό ντομάτες / ένα τέταρτο φέτα / ένα λίτρο κρασί*.
- Έχετε καυτερή πιπεριά;
- Πόσο κάνει; / Πόσο κάνουν όλα;

* ποσότητα:

- ✓ ένα κιλό = 1000 γραμμάρια [1 kg = 1000 gr] / ένα λίτρο [1 lt = 1000 ml]
- ✓ μισό κιλό = 500 γραμμάρια [1/2 kg = 500 gr]
- ✓ ένα τέταρτο = 250 γραμμάρια [1/4 kg = 250 gr]
- ✓ τρία τέταρτα = 750 γραμμάρια [3/4 kg = 750 gr]

Οι αριθμοί



0	μηδέν		
1	ένα	11	έντεκα
2	δύο	12	δώδεκα
3	τρία	13	δέκα τρία
4	τέσσερα	14	δέκα τέσσερα
5	πέντε	15	δέκα πέντε
6	έξι	16	δέκα έξι
7	εφτά	17	δέκα εφτά
8	οχτώ	18	δέκα οχτώ
9	εννιά	19	δέκα εννιά
10	δέκα	20	είκοσι

21	είκοσι ένα	101	εκατόν ένα
22	είκοσι δύο	...	
23	είκοσι τρία	200	διακόσια
...		300	τρακόσια
30	τριάντα	400	τετρακόσια
40	σαράντα	500	πεντακόσια
50	πενήντα	600	εξακόσια
60	εξήντα	700	εφτακόσια
70	εβδομήντα	800	οχτακόσια
80	ογδόντα	900	εννιακόσια
90	ενενήντα	1000	χίλια
100	εκατό	2000	δύο χιλιάδες

4. Ταιριάζω τους αριθμούς με το όνομά τους.

1	πέντε
1/2	έξι
3/4	δέκα
2	τρία τέταρτα
4	ένα
5	δύο
6	μισό
10	τέσσερα

5. Συμπληρώνω τα κένα με τους αριθμούς.

Πόσο κάνει το νερό;  _____ (50) λεπτά.

Πόσο κάνει το σουβλάκι;  _____ (2) ευρώ.

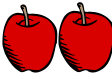
Πόσο κάνει το παγωτό;  _____ (1) ευρώ και _____ (80) λεπτά.

Πόσο κάνει η σοκολάτα;  _____ (90) λεπτά.

Πόσο κάνει αυτό; _____ (40) ευρώ.

Πόσο κάνουν η πίτσα  και η σαλάτα  ;

_____ (12) ευρώ.

Πόσο κάνουν τα πορτοκάλια  και τα μήλα  ;

_____ ευρώ και _____ λεπτά (6,70)

Ο Χασάν Η Αϊσέ Το παιδί	αγοράζει	πέντε μπανάνες και ένα κιλό μήλα. τρία κουλούρια, δύο τυρόπιτες και πέντε χυμούς. ένα παγωτό και δύο εισιτήρια.
-------------------------------	----------	---

♂	-ος
ο τον	χυμ ^{ός} χυμ ^ό
οι τους	χυμ ^{οί} χυμ ^{ούς}

	-ας
ο τον	άντρ ^{ας} άντρ ^α
οι τους	άντρ ^{ες} άντρ ^{ες}

	-ης
ο τον	πωλητ ^{ής} πωλητ ^ή
οι τους	πωλητ ^{ές} πωλητ ^{ές}

♀	-α
η την	σαλάτ ^α σαλάτ ^α
οι τις	σαλάτ ^{ες} σαλάτ ^{ες}

	-η
η την	αδερφ ^ή αδερφ ^ή
οι τις	αδερφ ^{ές} αδερφ ^{ές}

∅	-ο
το το	μήλ ^ο μήλ ^ο
τα τα	μήλ ^α μήλ ^α

	-ι
το το	λεμόν ^ι λεμόν ^ι
τα τα	λεμόν ^{ια} λεμόν ^{ια}

	-μα
το το	πρόβλημ ^α πρόβλημ ^α
τα τα	προβλήμ ^{ατα} προβλήμ ^{ατα}

6. Συμπληρώνω τα κένα με τις λέξεις στον πληθυντικό.

1. Παρακαλώ, μισό κιλό λεμόνια (λεμόνι) και τρία κιλά _____ (πατάτα)
2. Ο Ίσαμ αγοράζει τρία _____ (κουλούρι), δύο _____ (τυρόπιτα) και τέσσερα _____ (μπουκάλι) νερό.
3. Τα παιδιά θέλουν _____ (παγωτό) και _____. (σοκολάτα)
4. Η κυρία Φερούζ αγοράζει _____ (ντομάτα), _____ (αγγούρι) και _____ (καρότο) από τη λαϊκή.
5. - Εσύ τι αγοράζεις από το σουπερμάρκετ;
- Αγοράζω _____ (αυγό), _____ (τυρί),
_____ (μακαρόνι), _____ (ελιά) και γάλα.

Οι αριθμοί 1, 3 και 4

	♂	♀	∅
ονομαστική	ένας χυμός	μία λεμονάδα	ένα μήλο
αιτιατική	έναν χυμό	μία λεμονάδα	ένα μήλο
ονομαστική	τρεις χυμοί	τρεις λεμονάδες	τρία μήλα
αιτιατική	τρεις χυμούς	τρεις λεμονάδες	τρία μήλα
ονομαστική	τέσσερις χυμοί	τέσσερις λεμονάδες	τέσσερα μήλα
αιτιατική	τέσσερις χυμούς	τέσσερις λεμονάδες	τέσσερα μήλα

7. Συμπληρώνω τα κενά.

1. Παρακαλώ, θα ήθελα έναν χυμό (1 / χυμός) πορτοκάλι,
_____ (3 / πίτσα) και
_____ (5 / μπίρα).
2. - Πόσο κάνουν _____ (2 / τυρόπιτα) και
_____ (3 / κουλούρι);
- Κάνουν _____ ευρώ και _____ λεπτά. (5,50)
3. - Τι ώρα είναι;
- Η ώρα είναι _____. (1) 
4. - Πού μένεις;
- Μένω Αγγελάκη _____ . **34**
5. - Έχεις τηλέφωνο;
- Ναι, έχω. Το τηλέφωνό μου είναι _____

8. Τι αγοράζετε από το σουπερμάρκετ και από τη λαϊκή. Φτιάχνουμε έναν κατάλογο.

Φρούτα	Λαχανικά	Τρόφιμα	Είδη σπιτιού

Σχέδιο 4. Δημόσιες υπηρεσίες: Ζητώ πληροφορίες	
Επίπεδο γλωσσομάθειας	Επίπεδο Α2- Βασικός χρήστης ¹⁷
Ομάδα-Στόχος	Ενήλικοι σπουδαστές της ελληνικής από διάφορες χώρες προέλευσης, επιπέδου αρχαρίων.
Μέθοδος Διδασκαλίας	Διδασκαλία στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης μέσω κειμένων (προφορικών ή γραπτών) κατά το δυνατόν αυθεντικών και επικοινωνιακών δραστηριοτήτων που προσομοιάζουν αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις, αλλά και εστίαση σε γλωσσικά στοιχεία (όπως τύπους μορφολογίας και σύνταξης) απαραίτητα για την επικοινωνία και την εκτέλεση των δραστηριοτήτων.
Ενδεικτική Διάρκεια	1 -2 διδακτικές ώρες
Θεματική Ενότητα Περίσταση Επικοινωνίας	Στέλνω ένα δέμα, ανοίγω έναν λογαριασμό σε τράπεζα, πληρώνω λογαριασμούς, συμπληρώνω μια αίτηση
Γενικός Εκπαιδευτικός Στόχος	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι ικανοί να ζητήσουν αυτό που χρειάζονται από μια δημόσια υπηρεσία στην Ελλάδα
Ειδικοί Εκπαιδευτικοί Γλωσσικοί Στόχοι	Οι σπουδαστές πρέπει να είναι σε θέση: • να συμπληρώσουν μια αίτηση • να στείλουν ένα δέμα/ μια ταχυδρομική επιταγή • να πληρώσουν λογαριασμούς • να δηλώσουν μια απώλεια
Γλωσσικές Δεξιότητες	Παραγωγή προφορικού λόγου Ενσωμάτωση δεξιοτήτων (κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου) Διάδραση (ανταλλαγή πληροφοριών)
Πηγές Υλικού Διδακτικό υλικό	-Greek for refugees: Xenios Zeus/ Ελληνικά για πρόσφυγες: Ξένιος Ζεός – Υποστηρικτικό Υλικό (Support material) (Τακούδα 2017) ¹⁸ - Διαδικτυακό Υποστηρικτικό Υλικό (Σεχίδου2017) ¹⁹ -Κατασκευασμένο υλικό (Κοκκινίδου&Τριανταφυλλίδου)
Επιλογή Γλωσσικών Πράξεων	Πρέπει να είναι σε θέση: • να δώσει βασικές πληροφορίες για τον εαυτό του, σε δημόσια υπηρεσία, αν χρειαστεί. • να ζητήσει πληροφορίες σε δημόσια υπηρεσία
Επιλογή Γλωσσικών Πραγματώσεων	- Παρακαλώ θα ήθελα να στείλω αυτό το δέμα. - Μπορώ να πληρώσω τον λογαριασμό του ηλεκτρικού εδώ; - Πώς συμπληρώνω την αίτηση; Τι γράφω στην αίτηση;
Επιλογή Λεξιλογίου	Να κατανοούν και να χρησιμοποιούν λεξιλόγιο σχετικό με δημόσιες υπηρεσίες και συναλλαγές.

¹⁷ Η θεματική ενότητα αυτή προϋποθέτει ένα πιο προχωρημένο επίπεδο και λεξιλόγιο και είναι δύσκολη στην υλοποίηση της στο επίπεδο Α. Προτείνεται εδώ επειδή το συγκεκριμένο κοινό έχει απόλυτη ανάγκη από τα ειδικά αυτό λεξιλόγιο και περίσταση.

¹⁸ <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6515> (ημερ. πρόσβασης 17.3.2017)

¹⁹ <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6535>

Επιλογή Μορφοσυντακτικών Φαινομένων	Ρήματα στην υποτακτική.
Επιλογή Δραστηριοτήτων	α. ερωτήσεις & απαντήσεις: δάσκαλος προς μαθητές και μαθητές μεταξύ τους σε ζεύγη ή σε ομάδες β. ερωτήσεις και απλές περιγραφές γ. παιχνίδια ρόλων
Επιλογή Δραστηριοτήτων Αξιολόγησης	Στο αρχικό αυτό επίπεδο η αξιολόγηση μπορεί να γίνει με τη συμμετοχή των σπουδαστών και τις επιδόσεις τους στην παραγωγή προφορικού λόγου στην τάξη.
Τρόπος εργασίας	Εργασία σε ζεύγη, σε ομάδες, συζήτηση με όλη την τάξη, ατομική εργασία
Διδακτικά μέσα	Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο για προβολή εικόνων, φύλλα εργασίας
Φύλλα εργασίας	Φύλλα με κείμενο/διαλόγους και ασκήσεις, προετοιμασμένα όλα από τον διδάσκοντα από το Υποστηρικτικό Υλικό (Support material) ²⁰ του Xenios Zeus ή από οποιοδήποτε εγχειρίδιο διδασκαλίας επιπέδου Α1.

Πορεία μαθήματος:

1^η φάση: Εισαγωγή - Αφόρμηση - Προσανατολισμός

Ο διδάσκων ξεκινά το μάθημα ρωτώντας τι προβλήματα έχουν αντιμετωπίσει ως τώρα με τα χαρτιά τους και τις άδειες παραμονής (ενεργοποίηση προϋπάρχουσας γνώσης) και συγκεντρώνει/ καταγράφει το απαραίτητο λεξιλόγιο στον πίνακα δείχνοντας σχετικό αυθεντικό υλικό (άδεια παραμονής, διαβατήριο, αιτήσεις, υπεύθυνη δήλωση κτλ.) (5-10 λεπτά)

2^η Φάση: Παρουσίαση κειμένου/διαλόγου - Λεξιλόγιο

Κείμενο-Διάλογος: Ο διδάσκων παίζει έναν διάλογο στην τάξη με βοήθεια εικόνων ή διαβάζουν έναν διάλογο 2-3 μαθητές παίζοντας τους ρόλους (κατανόηση γραπτού λόγου) ή ακούν έναν διάλογο από ηχητικό αρχείο (κατανόηση προφορικού λόγου) με σχετικό θέμα (πηγαίνουν στο ταχυδρομείο ή σε μια δημόσια υπηρεσία) και μετά τον διαβάζουν και εξηγούν στην τάξη. Έπειτα, οι σπουδαστές μπορούν να διαβάσουν, «να παίξουν» τον διάλογο σε ζευγάρια /ομάδες ή/και να τον προσαρμόσουν στις δικές τους ανάγκες. Ο διδάσκων ακούει τα ζεύγη/ομάδες και βοηθά/διορθώνει προφορά και επιτονισμό, όπου χρειάζεται. (5-10 λεπτά)

²⁰ Τακούδα 2017, <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6515> (ήμερομηνία πρόσβασης 17.3.2017)

Εξάσκηση λεξιλογίου: Δραστηριότητες: Οι σπουδαστές βλέπουν δημόσια έγγραφα (ταυτότητες, διαβατήρια, αιτήσεις, δηλώσεις) και τα συσχετίζουν με το απαραίτητο λεξιλόγιο. (5-10 λεπτά)

3^η Φάση: Εστίαση στη γλώσσα -Εισαγωγή γραμματικού φαινομένου

Εισαγωγή στην υποτακτική και τη χρήση της: εδώ μπορεί να δοθεί έμφαση στα *θέλω/θα ήθελα να... μπορώ να... πρέπει να...* . Ακολουθούν ασκήσεις αντιστοίχισης ή συμπλήρωσης κενών για εξάσκηση και εμπέδωση του γραμματικού φαινομένου κτλ. (10 λεπτά).

4^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή προφορικού λόγου:

α. Ο διδάσκων ζητά από τους σπουδαστές σε ζεύγη ή σε μικρές ομάδες να ζητήσουν κάτι που χρειάζονται και να συγκεντρώσουν όσες περισσότερες πληροφορίες μπορούν ή από φίλους ή από το ίντερνετ. (10 λεπτά).

β. Δίνεται παιχνίδι ρόλων που παίζεται σε ζεύγη (5 λεπτά)

5^η Φάση: Εφαρμογή/Εξάσκηση - Παραγωγή γραπτού λόγου

Συμπληρώνουν μια δήλωση ή μια αίτηση για κάτι που τους χρειάζεται. (10 λεπτά)

6^η Φάση: Δραστηριότητες Αξιολόγησης

Διορθώνουν όλοι μαζί τη δήλωση ή την αίτηση που συμπλήρωσαν.

Στο ταχυδρομείο



το ταχυδρομικό κουτί

- Έχω ένα γράμμα για το Πακιστάν.
- Θέλετε να το στείλετε απλό ή συστημένο;
- Πόσο κάνει το απλό και πόσο το συστημένο;
- Το απλό κάνει 2 (δύο) ευρώ και το συστημένο κάνει 5 (πέντε) ευρώ.
- Συστημένο, παρακαλώ. Ορίστε 5 (πέντε) ευρώ.
- Ευχαριστώ. Ορίστε η απόδειξή σας.

Στην τράπεζα



στο ταμείο

- Πώς μπορώ να σας βοηθήσω;
- Χρειάζομαι μετρητά, αλλά το μηχάνημα έξω δεν δουλεύει.
- Είστε σίγουρος ότι βάλατε σωστά την κάρτα και τον κωδικό σας;
- Ναι, είμαι σίγουρος.
- Μάλλον θα έχει κάποιο πρόβλημα. Περιμένετε εδώ ένα λεπτό να το δω και έρχομαι αμέσως να σας βοηθήσω.

Στο ΚΕΠ (Κέντρο Εξυπηρέτησης Πολιτών)



- Θα ήθελα πληροφορίες για την άδεια διαμονής στην Ελλάδα.
- Πρέπει πρώτα να κάνετε αίτηση προστασίας για τους πρόσφυγες.
- Πού πρέπει να πάω;
- Πρέπει να πάτε ο ίδιος στην Υπηρεσία Ασύλου της περιοχής σας. Μπορείτε να κλείσετε ραντεβού και μέσω Skype. Στη διεύθυνση <http://asylo.gov.gr> θα βρείτε όλες τις πληροφορίες που χρειάζεστε. Επίσης, στο τηλέφωνο **210 69 88 660** μπορείτε να πάρετε πληροφορίες για το άσυλο σε 10 γλώσσες.



άδεια διαμονής



δελτίο αιτούντος άσυλο (ισχύει για έξι μήνες)

Στην αστυνομία



- Γεια σας, έχω ένα πρόβλημα.
 - Τι πρόβλημα έχετε;
 - Μου έκλεψαν την τσάντα στο λεωφορείο.
 - Τι είχατε μέσα στην τσάντα;
 - Χρήματα και την άδεια διαμονής.
 - Μάλιστα. Πρέπει να βγάλετε νέα άδεια, άμεσα.
 - Τι πρέπει να κάνω;
 - Πρώτα πρέπει να συμπληρώσετε μια υπεύθυνη δήλωση για την κλοπή στην Αστυνομία. Μετά θα πάτε στην Υπηρεσία Ασύλου για τη νέα άδεια.
-
- Μπορείτε να μου δώσετε τα στοιχεία σας, παρακαλώ. Όνομα;
 - Fawzi (Φαουζί).
 - Επώνυμο;
 - Hadi (Χαντί).
 - Ημερομηνία γέννησης;
 - 15 (Δέκα πέντε) Οκτωβρίου 1985 (χίλια εννιακόσια ογδόντα πέντε).
 - Τόπος γέννησης;
 - Χαλέπι.
 - Υπηκοότητα;
 - Συριακή.
 - Διεύθυνση διαμονής;
 - Κέντρο Φιλοξενίας Προσφύγων, Διαβατά Θεσσαλονίκης.

	Όνομα πατέρα/Father's name	Ημερομηνία συνέντευξης ή εξέτασης προσφύγις/Date of interview or examination of appeal
	Όνομα μητέρας/Mother's name	
	Ημερομηνία γέννησης/Date of birth	
	Τόπος γέννησης/Place of birth	
	Υπηκοότητα/Nationality	Ημερομηνία λήξης /date of expiry
	Διεύθυνση διαμονής/Residence address	
	Ημερ/νία Υποβολής αιτήματος/date of application	Υπογραφή αιτούντος Υπογραφή υπαλλήλου signatures
Όνομα/Name	Ημερομηνία έκδοσης/date of issue	
Επώνυμο/Surname	Αριθ. Υπ./Case No:0000000000000000000	
	Αριθ. Δελτίου/Card No:0000000000000000000	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

(άρθρο 8 Ν.1599/1986)

Η ακρίβεια των στοιχείων που υποβάλλονται με αυτή τη δήλωση μπορεί να ελεγχθεί με βάση το αρχείο άλλων υπηρεσιών (άρθρο 8 παρ. 4 Ν. 1599/1986)

ΠΡΟΣ ⁽¹⁾ :	Ελληνική Αστυνομία								
Ο – Η Όνομα:	Fawzi			Επώνυμο:	Hadi				
Όνομα και Επώνυμο Πατέρα:	Halah Hadi								
Όνομα και Επώνυμο Μητέρας:	Amena Hadi								
Ημερομηνία γέννησης ⁽²⁾ :	15 Οκτωβρίου 1985								
Τόπος Γέννησης:	Χαλέπι								
Αριθμός Δελτίου Ταυτότητας:				Τηλ:					
Τόπος Κατοικίας:	Διαβατά, Θεσσαλονίκη		Οδός:			Αριθ:		TK:	
Αρ. Τηλεομοιοτύπου (Fax):				Δ/νση Ηλεκτρ. Ταχυδρομείου (Email):					

Με ατομική μου ευθύνη και γνωρίζοντας τις κυρώσεις ⁽³⁾, που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 22 τ Ν. 1599/1986, δηλώνω ότι:

έχασα την άδεια διαμονής, όταν έκλεψαν την τσάντα μου.

Ημερομηνία: 18/ 01/ 20 17

Ο – Η Δηλ.

(Υπογραφή)

- 1) Αναγράφεται από τον ενδιαφερόμενο πολίτη ή Αρχή ή η Υπηρεσία του δημόσιου τομέα, που απευθύνεται η αίτηση.
2) Αναγράφεται ολογράφως.

Συμπληρώνω τη φόρμα της αίτησης.

ΑΙΤΗΣΗ

Όνομα: _____

Επώνυμο: _____

Όνομα πατέρα: _____

Όνομα μητέρας: _____

Ημερομηνία γέννησης: _____

Τόπος γέννησης: _____

Αριθμός διαβατηρίου: _____

Διεύθυνση κατοικίας: _____

Ημερομηνία: _____

Προς: την Υπηρεσία Ασύλου

Αρ. Πρωτοκόλλου:

(συμπληρώνεται από την υπηρεσία)

Παρακαλώ να μου εκδώσετε

νέα άδεια διαμονής. Κλοπή –

απώλεια παλιάς στις 12/1/2017

Με τιμή,

(υπογραφή)

Λογαριασμοί – δημόσια έγγραφα

[illegible]

ο λογαριασμός του ηλεκτρικού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΛΕΥΣΗΣ & ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ Α.Ε.				ΑΡΧΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΕΓΚΛΗΤΗ 1210 5666-01 - FAX 210 212439 Α.Μ.Α.Ε. 41913100000002 - Α.Φ.Μ. 940400011 Δ.Ο.Υ. ΜΕΤΑΦΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ www.ayath.gr				
ΥΠΟΚΛΕΙΤΕ	Α.Α.Ε. (στον Υπολογιστή)			
ΔΕΛΤΙΩΝΟ	Αποκλειστική Παρακολούθηση 1			
ΔΙΕΥΣΗ	Τ.Κ.:	Κωδ. Ενοίκιου: Παραγωγή:		
ΑΡΙΘΜΟΣ ΔΕΛΤΙΩΝ/ΣΤΗ:		Κωδ. Πάσης Ενοίκιου:		
Αρ. Υπολόγιστου:	Ο Δ/Ρ ΜΕΤΑΦΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΑ ΠΑΡΕΧΕΙ :			
ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗΣ				ΕΝΔΟΧΩΡΟ
ΑΠΟ	ΕΩΣ			
ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ ΠΑΡΟΧΟΤΗΤΟΥ				ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΠΑΡΟΧΟΤΗΤΗΣ
ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΟ	ΝΕΑ:	ΔΙΑΦΟΡΑ (M):	ΣΥΝΟΛΟ (M):	
ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΣΥΝΕΡΧΩ		ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΜΩΝ		
ΚΙΝΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ / M ²	ΑΤΙΣ / Ε.Ε. / Ε.	ΣΥΜΒΟΛΗ ΧΡΗΣΗΣ	ΕΠΩΣ
ΣΥΝΟΛΟ		ΑΝΑ ΣΕΚΤΟΡ		
ΠΑΡΟΧΗ ΑΝΑ ΣΕΚΤΟΡ ΑΝΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΧΡΗΣΗΣ (ΕΠΩΣ) ΔΙΑΦΟΡΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΠΑΡΟΧΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΕΣ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΤΟΧΟΣ ΕΠΩΣ ΚΑΠΤ. 3.00% ΑΠΟΤΑ				
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΠΑΡΟΧΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΜΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΜΕΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΜΩΝ (M) ΣΥΝΟΛΟ ΥΠΕΡΠΕΡΙΣ				
Ε.Ε. / Ε.			ΕΠΩΣ	
ΥΠΟΚΛΕΙΤΕ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗ & ΚΟΙΝΗ ΠΑΡΟΧΗ ΤΟΧΟΣ (M) ΣΥΝΟΛΟ Ε.Ε.				
Α. ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (M) (E+P) Β. ΚΑΘΥΠΕΡΒΟΛΕΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ				
ΤΕΛΟΣ ΤΕΛΟΣ ΟΧΛΩΝ Δ.Α.Δ.Ε.Π.Π.				

ο λογαριασμός του νερού

[illegible]

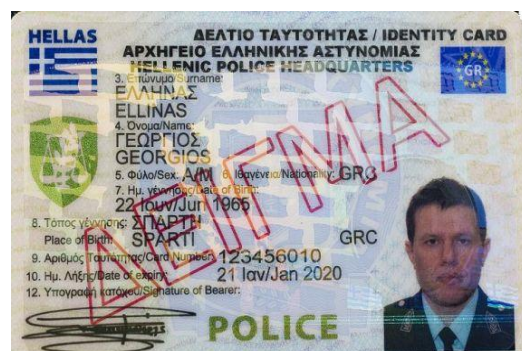
η υπεύθυνη δήλωση

[illegible]

η αίτηση



το διαβατήριό



η ταυτότητα

Άλλες υπηρεσίες

Τράπεζα



η τράπεζα



στο ATM



στην ουρά / στη σειρά



το ταμείο



ο / η ταμίας



η κάρτα
(χρεωστική / πιστωτική)



τα χρήματα / τα λεφτά / τα μετρητά

Ταχυδρομείο



το ταχυδρομείο
(ΕΛΤΑ: Ελληνικά Ταχυδρομεία)



οι ταχυμεταφορές / το κούριερ



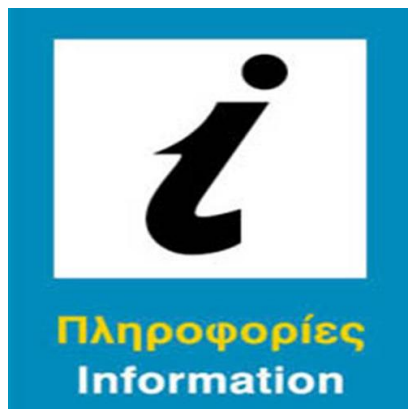
το γράμμα
(απλό / συστημένο / επείγον)



το δέμα / το πακέτο

Μπορώ να... Θα ήθελα να... Χρειάζομαι... Πρέπει να...

Μπορώ	να κάνω μια ερώτηση;
Θέλω / Θα ήθελα	να κάνω μια αίτηση ασύλου.
Θέλω / Θα ήθελα	μια πληροφορία / ένα έντυπο αίτησης
Έχω / Πρέπει	να στείλω ένα δέμα / να ενημερώσω την αστυνομία .
Χρειάζομαι	βοήθεια / διερμηνέα / δουλειά.
Δεν χρειάζεται	να ανησυχείτε.
Καλό είναι	να μιλήσετε στον αρμόδιο υπάλληλο.



Ρήματα: Υποτακτική

Μπορώ Μπορείς Μπορεί Θέλουμε Θέλετε Θέλουν	να	πληρώ σω πληρώ σεις πληρώ σει πληρώ σουμε πληρώ σετε πληρώ σουν	Πρέπει	να	πληρώ σω πληρώ σεις πληρώ σει πληρώ σουμε πληρώ σετε πληρώ σουν
---	-----------	--	--------	-----------	--

Θέλω..

Πρέπει..

Έχω...

Μπορώ...

Για...

Να...

Θέλω/Θα ήθελα να κάνω μια ερώτηση, παρακαλώ.

Πρέπει να πληρώσουμε τον λογαριασμό.

Αύριο **έχω να** πάω στο ΚΕΠ.

Μπορείτε να υπογράψετε εδώ;

Πρέπει να πάτε στο ΚΕΠ **για να** κάνετε την αίτηση.

Να πάτε αμέσως στην αστυνομία!

Να μην πάτε στο λιμάνι χωράς διαβατήριο.

είμαι	...να είμαι
κάνω	...να κάνω
πάω/πηγαίνω	...να πάω
πληρώ νω	...να πληρώ σω
αγορά ζω	... να αγορά σω
γυρι ζω	...να γυρί σω
διαβά ζω	..να διαβά σω
φτά νω	... να φτά σω
συμπληρώ νω	... να συμπληρώ σω
δουλε ύω	...να δουλέ ψω
υπογρά φω	...να υπογρά ψω
βγά ζω	...να βγά λω
δίνω	...να δώ σω
παίρνω	... να πάρω
στέλνω	... να στείλω
τρώω	...να φάω
βλέπω	...να δω
μιλά ω/ώ	... να μιλή σω
ρωτά ω	...να ρωτή σω
βοηθά ω	...να βοηθή σω
τηλεφωνώ	.. .να τηλεφωνή σω

1. Βρίσκουμε την απάντηση.

1. Πού θέλεις να πας;	___ Θέλουμε να στείλουμε αυτό το δέμα.
2. Μπορείς να διαβάσεις ελληνικά;	___ Ναι, πού πρέπει να υπογράψω;
3. Τι θέλετε να στείλετε;	<u>1</u> Θέλω να πάω στην Γερμανία.
4. Μπορείτε να υπογράψετε την αίτηση;	___ Θέλω να ρωτήσω για την άδεια παραμονής.
5. Τι θέλουν να φάνε;	___ Όχι, δεν μπορώ να διαβάσω ελληνικά ακόμα.
6. Τι θέλετε να ρωτήσετε;	___ Πρέπει να συμπληρώσετε αυτή την αίτηση.
7. Θέλει να δουλέψει στην Ελλάδα;	___ Θέλουν να φάνε κοτόπουλο με πατάτες.
8. Τι πρέπει να κάνουμε;	___ Ναι, θέλει, αλλά δεν βρίσκει δουλειά.

2. Συμπληρώνουμε τα κενά με το ρήμα που ταιριάζει στο σωστό πρόσωπο.

βοηθάω, δίνω, κάνω, πάω Χ2, πληρώνω, στέλνω, συμπληρώνω, τηλεφωνώ

1. Πρέπει να πας / να πάτε αμέσως στην αστυνομία. Έχουμε πρόβλημα!
2. Μπορείτε _____ αυτή την αίτηση;
3. Έχω _____ στην τράπεζα για _____ τους λογαριασμούς.
4. Πώς μπορώ _____, κύριε;
5. Πρέπει _____ στους γονείς μου.
6. Τι έχετε _____ με το ταχυδρομείο;
7. Μπορείς _____ αυτό το χαρτί στον υπάλληλο;
8. Έχω _____ πολλές δουλειές αύριο.

3. Απαντάμε στις ερωτήσεις

1. Θέλετε να μείνετε στην Ελλάδα;
2. Που θέλετε να πάτε;
3. Ποιος μπορεί να βοηθήσει;
4. Πού μπορείτε να τηλεφωνήσετε;
5. Τι πρέπει να κάνετε;

4. Πηγαίνετε σε μια δημόσια υπηρεσία (ταχυδρομείο, ΚΕΠ, γραφείο ασύλου κτλ). Ζητάτε πληροφορίες και κάνετε ό,τι χρειάζεται.

Φράσεις

Ζητώ πληροφορίες:

- Θα ήθελα μια πληροφορία, παρακαλώ.
- (Μπορώ) να κάνω μια ερώτηση;

Αίτημα σε υπηρεσία:

- Θέλω να δηλώσω απώλεια διαβατηρίου.
- Πρέπει να στείλω ένα έμβασμα / ένα γράμμα / ένα δέμα στη χώρα μου.
- Θέλω να κάνω μια αίτηση (προστασίας / ασύλου).

Ο / Η υπάλληλος απαντά:

- Μπορείτε να μου δώσετε τα στοιχεία σας / το διαβατήριό σας;
- Πρέπει να υπογράψετε εδώ, παρακαλώ.

5. Συμπληρώνουμε την αίτηση.

ΑΙΤΗΣΗ	
Όνομα: _____	Προς: _____
Επώνυμο: _____	Αρ. Πρωτοκόλλου: (συμπληρώνεται από την υπηρεσία)
Όνομα πατέρα: _____	
Όνομα μητέρας: _____	
Ημερομηνία γέννησης: _____	
Τόπος γέννησης: _____	
Αριθμός διαβατηρίου: _____	
Διεύθυνση κατοικίας: _____	

Ημερομηνία: _____	Με τιμή, (υπογραφή)

Βιβλιογραφία

- Αλεξανδρή, Κ., Αμβράζης, Ν., Βλέτση Ε., Κάλφα, Ά., Καρακολτσίδου, Μ., Κούλαλη, Ε., Μικρούλη, Σ., Μουτή, Ά., Νικολάου, Γ., Πασιά, Α., Σταυριανάκη, Κ., Σεχίδου, Ε. & Τακούδα, Χ. 2010. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης*, ηλ. διεύθυνση http://smg.web.auth.gr/pdf/Syllabus_gr.doc (ημερ. πρόσβασης 11.6.2014).
- Αντωνοπούλου, Ν., Βογιατζίδου, Σ., & Τσαγγαλίδης, Α. 2013. *Πιστοποίηση Επάρκειας της Ελληνομάθειας. Νέο Αναλυτικό Εξεταστικό Πρόγραμμα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Baker, C. 2001. *Εισαγωγή στη διγλωσσία και τη δίγλωσση εκπαίδευση*. Εισαγωγή-Επιμέλεια-Γλωσσάριο Μιχ. Δαμανάκης. Αθήνα: Gutenberg.
- Βαρλοκώστα, Σ. & Τριανταφυλλίδου, Λ. 2003. *Επίπεδα γλωσσομάθειας στην ελληνική ως δεύτερη γλώσσα*. Αθήνα: ΚΕΔΑ, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο.
- Byram M., Gribkova B. & Starkey H. 2002. *Developing the Intercultural Dimension in Language Teaching. A Practical Introduction for Teachers*. Language Policy Division, Directorate of School, Out-of-School and Higher Education (DGIV), Council of Europe, Strassbourg, ηλ. διεύθυνση http://www.coe.int/t/dg4/linguistic/Source/Guide_dimintercult_EN.pdf (ημερ. πρόσβασης 26.3.2017).
- Canale, M. & Swain, M. 1980. «Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing». *Applied Linguistics*, 1, (1980). 1-47.
- Cummins, J. 2005. *Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση. Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας*. Αθήνα: Gutenberg.
- Hymes, D.H. 1972. On Communicative Competence. In J.B. Pride and J. Holmes (eds), *Sociolinguistics*. Selected Readings. Harmondsworth: Penguin.
- Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας 2006-8. Λεξικό γλωσσολογικών όρων, Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, ηλ. διεύθυνση http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/glossology/ (ημερ. πρόσβασης 28.3.2017)
- Larsen Freeman, D. 2011. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford University Press.
- Lee, J. F. & Van Patten, B. 2003. *Making Communicative Language Teaching Happen*. McGraw-Hill.
- Littlewood, W., 1981. *Communicative Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ματθαίουδάκη, Μ. 2012. «Ο σχεδιασμός ενός ξενόγλωσσου μαθήματος: προτάσεις στα πλαίσια των σύγχρονων προσεγγίσεων», ΚΕΓ, Διαδρομές στη διδασκαλία της νέας ελληνικής, ηλ. διεύθυνση <http://elearning.greek-language.gr/mod/resource/view.php?id=274> (ημερ. πρόσβασης 19.3.2017).
- Ματσαγγούρας, Η. Γ. 2004. *Κειμενοκεντρική προσέγγιση του γραπτού λόγου ή αφού σκέφτονται γιατί δεν γράφουν;* Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.
- Μήτσης, Ν., 2004. *Η διδασκαλία της γλώσσας υπό το πρίσμα της επικοινωνιακής προσέγγισης. Εισαγωγή στη θεωρία και τις τεχνικές του επικοινωνιακού μοντέλου*. Αθήνα: Gutenberg.
- Μητσκοπούλου, Β. 2001. Γραμματισμός. Εγκυκλοπαιδικός Οδηγός. Η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, ηλ. διεύθυνση http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_e1/ (ημερ. πρόσβασης 28.3.2017).
- Omaggio Hadley, A. 2000. *Teaching Language in Context*. Boston: Heinle & Heinle.

- Παπαδοπούλου, Δ. & Αγαθοπούλου, Ε. 2014. Σύγχρονες προσεγγίσεις στη διδασκαλία της γραμματικής της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας. Εκπαίδευση αλλοδαπών & παλιννοστούντων μαθητών, Εκπαιδευτικό υλικό, ηλ. διεύθυνση http://www.diapolis.auth.gr/epimorfotiko_uliko/index.php/2014-09-06-09-18-43/2014-09-06-09-34-09/37-b5-papadopoulos?showall=1 (ημερ. πρόσβασης 24.3.2017).
- Συμβούλιο της Ευρώπης 2008. *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις γλώσσες: εκμάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση (ΚΕΠΑ)*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, ηλ. διεύθυνση http://www.pi-schools.gr/lessons/english/pdf/cef_gr.pdf (ημερ. πρόσβασης 3.3.2017).
- Τακούδα 2017. Xenios Zeus. Support Material. Υποστηρικτικό υλικό, ηλ. διεύθυνση <https://opencourses.auth.gr/modules/units/?course=ZEUS101&id=6515> (ημερ. πρόσβασης 17.3.2017).
- Τσιπλάκου, Στ., Χατζηγιάννου, Ξ. & Κωνσταντίνου, Κ. 2006. Δέκα μύθοι για την επικοινωνιακή προσέγγιση ή «Κύριε, ελληνικά πότε εν να κάμουμε;». Στο Φτιάκα, Ε. Γαγάτης, Α., Ηλία, Ι., & Μοδέστου, Μ. (επιμ.) 2006. *Η Σύγχρονη Εκπαιδευτική Έρευνα στην Κύπρο*. Πρακτικά 9ου Συνεδρίου Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου, 2-3 Ιουνίου 2006 Λευκωσία: Πανεπιστήμιο Κύπρου, ηλ. διεύθυνση http://www.pek.org.cy/Proceedings_2006/periexomena.htm και ειδικά http://www.pek.org.cy/Proceedings_2006/6.%20Kefalaio%206%20H%20glossa%20kai%20i%20didaktiki%20tis/6.1.%20St.%20Tsiplakou%20et%20al..pdf (ημερ. πρόσβασης 12.3.2017).
- Χαραλαμπόπουλος, Α. 1999. «Η στροφή προς την επικοινωνιακή προσέγγιση για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση», *Γλωσσικός Υπολογιστής*, Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, τ. 1, ηλ. διεύθυνση www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko1st/articles/charalabopoulos/4.htm (ημερ. πρόσβασης 25.4.2014).
- Χατζησαββίδης, Σ. 2011. «Γλωσσοδιδασκτικά συνεχή και ασυνεχή της τελευταίας τριακονταετίας: Από τον επικοινωνιοκεντρισμό στον κοινωνιοκεντρισμό», ηλ. δ/ση www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/analytika/epimorf/nea_ellinika/apo_epikoinoniokentrismo_ston_koinoniokentrismo.pdf (ημερ. πρόσβασης 28.8.2013).